

Miten menee somessa?

Työntekijöiden ajatuksia sosiaalisesta mediasta
seurakunnan nuorisotyössä

Teemu Viikeri ja Kristian Luoma

Opinnäytetyö, syksy 2017

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Diak Etelä, Kalasatama

Sosiaalialan koulutusohjelma

Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön
suuntautumisvaihtoehto

Sosionomi (AMK) + kirkon

nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Viikeri, Teemu & Luoma, Kristian. Miten menee somessa? Työntekijöiden ajatuksia sosiaalisesta mediasta seurakunnan nuorisotyössä. Diak Etelä, Helsinki, syksy 2017, 48 s., 1 liitettä. Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyöntekijän virkakelpoisuus.

Opinnäytetyö suoritettiin haastattelututkimuksena, jonka tavoitteena oli tutkia Raision seurakunnan nuorisotyössä työskentelevien ajatuksia sosiaalisesta mediasta osana nuorisotyötä ja sen mahdollisia vaikutuksia haastateltavien työnkuvaan. Haastateltavia oli neljä, joista kaikki ovat olleet Raision seurakunnassa vähintään kolme vuotta töissä.

Valitsimme opinnäytetyömme tutkimusmenetelmäksi kvalitatiivisen tutkimusmenetelmän, jotta työntekijöiden oma ääni pääsisi haastattelujen ja kokemuksen kautta parhaiten esille. Haastattelut tehtiin ja nauhoitettiin vuoden 2017 loppukesällä, jonka jälkeen litteroimme haastattelut. Aineiston teemoiteltiin ja jaettiin aiheittain omiin kategorioihinsa. Aineisto oli kattavaa ja laadukasta.

Tutkimuksen tuloksista selviää, että sosiaalinen media koskettaa kirkon nuorisotyötä sekä nuorisotyön työntekijöitä monella eri tapaa. Haastateltavat kertoivat ajatuksiaan sosiaalisen median suhteesta työntekijän rooliin, työaikaan ja työntekijän ammattiosaamiseen sekä sosiaalisen median muuttuvasta ympäristöstä, omasta henkilökohtaisesta sosiaalisen median käytöstä suhteessa työkäyttöön sekä kokemuksia sosiaalisen median käytöstä nuorten kanssa.

Asiasanat: kirkon nuorisotyö, sosiaalinen media, lapset, nuoret, kvalitatiivinen tutkimus, haastattelu

ABSTRACT

Viikeri, Teemu & Luoma, Kristian. How is it going in social media? Employees' thoughts about social media in church youth work. 48 p., 1 appendices. Language: Finnish. Helsinki, Autumn 2017. Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Christian Youth Work. Degree: Bachelor of Social Services.

Thesis was made as an interview research which had the goal to research the thoughts of employees from Raisio congregation about social media as a part of youth work and its possible effects on the views of the employees' work. There were four interviewees which were all worked at least three years in Raisio congregation.

We chose qualitative research as our research method so that the employees' own experiences would be best heard through the interviews. The interviews were made and recorded in the late summer of 2017. Then after that the recorded interviews were transcribed. The material was thematised and separated into their own categories with their own topics. The material was comprehensive and good quality.

The research results show that social media is in contact with church youth work in variety of ways. Social media also affects the views workers' have on their own jobs. The interviewees told their thoughts about social media's relation to employee's work role, working time and competence, social media's changing environment, relation of personal use of social media to work usage and experiences about using social media with youth. Social media was seen as an essential and important part in church youth work.

Key words: church youth work, social media, children, youth, qualitative research, interview

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
2 SOSIAALINEN MEDIA.....	7
2.1 Mitä on sosiaalinen media	7
2.2 Internetistä sosiaalseen mediaan	8
2.3 Sosiaalisen median nykypäivän suuntaviivat.....	10
2.4 Nuorten sosiaalisen median käyttö.....	10
3 SUOMEN EVANKELIS-LUTERILAINEN KIRKKO	13
3.1 Kristillinen kasvatus	14
3.2 Kirkon nuorisotyö.....	16
3.3 Sosiaalinen media ja verkkoympäristöt seurakunnan nuorisotyössä.....	18
3.4 Sosiaalinen media suhteessa työajattomuuteen	22
4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS JA TUTKIMUSKYSYMKSET	24
4.1 Tutkimuksen tavoitteet	24
4.2 Raison seurakunnan nuorisotyö	24
4.3 Tutkimusmenetelmät	25
4.4 Sisällönanalyysi	27
5 TUTKIMUSTULOKSET	28
5.1 Sosiaalisen median rooli seurakunnan nuorisotyössä	28
5.2 Sosiaalisen median suhde työaikaan ja rajaamiseen	30
5.3 Työntekijä sosiaalisen median jatkuvasti muuttuvassa ympäristössä	31
5.4 Sosiaalisen median henkilökohtainen käyttö suhteessa työkäyttöön	33
5.5 Työntekijöiden kokemuksia sosiaalisen median käytöstä nuorten kanssa	34
5.6 Sosiaalinen media osana työntekijän ammatillista osaamista	36

6 POHDINTA	37
6.1 Johtopäätökset	37
6.2 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	41
6.3 Ammatillinen kasvu	41
6.4 Jatkotutkimusideat	42
LÄHTEET	43
LIITTEET	48

1 JOHDANTO

Työmme käsittelee seurakunnan työntekijöiden ajatuksia sosiaalisesta mediasta osana seurakunnan nuorisotyötä. Teimme haastattelututkimuksen nuorisotyössä työskentelevien ajatuksista ja näkökulmista. Työntekijät pääsivät haastattelujen kautta päärooliin opinnäytetyössä.

Työmme lähti siitä lähtökohdasta, että meillä oli kiinnostusta aihetta kohtaan ja Rasion seurakunta oli halukas lähtemään tutkimukseen mukaan. Aihe on hyvin ajankohtainen ja tärkeä, sillä sosiaalinen media ja verkkomaailma sekä digitalisaatio ovat kasvavassa määrin osa yhteiskunnan sekä kirkon arkea ja vuorovaikutusta.

Tämän tutkimuksen kautta voidaan tarkastella syvemmin ja henkilökohtaisemmin sosiaalista mediaa ilmiönä sekä myös seurakunnan nuorisotyötä ajatellen. Opinnäytetyön teoreettisen osion kautta voidaan myös pyrkiä ymmärtämään nuorten elämän todellisuutta verkossa paremmin. Tutkimuksessa halusimme selvittää haastatteluihin osallistuneiden ajatuksia sosiaalisesta mediasta ja haastateltavat pääsivät myös pohtimaan omaa työnkuvaansa suhteessa sosiaaliseen mediaan.

Kirkossa on tehty aiemmin ainakin yksi laajempi tutkimus sosiaalisen median käytöstä, jota on myös huomioitu tässä opinnäytetyössä. Lisäksi sosiaalisesta mediasta mainitaan kirkon nelivuotiskertomuksissa sekä muissa julkaisuissa. Opinnäytetyömme voi siis liittää osaksi muiden sosiaalisesta mediasta tehtyihin tutkimuksiin ja kirjallisiin huomioihin. Aiemmat tutkimukset ja julkaisut ovat keskittyneet koko kirkon tasolle, mutta tässä opinnäytetyössä tutkimuskohteena on yhden paikallisseurakunnan neljä työntekijää.

2 SOSIAALINEN MEDIA

2.1 Mitä on sosiaalinen media

Jokainen on kuullut sanaparin ”sosiaalinen media”, mutta silti kaikille ei ole aivan selvää, mitä kaikkea sosiaalinen media pitää sisällään. Sosiaalinen media on lyönyt läpi lyhyessä ajassa, ja se jatkaa kasvamistaan. Siitäkään huolimatta, vaikka sosiaalinen media on ollut osa yhteiskuntaamme jo jonkin aikaa, sosiaalisen median käsitteen määrittely ei ole vieläkään aivan yksiselitteistä. (Suominen, Östman, Saarikoski & Turtiainen 2013, 15.)

Sosiaalisesta mediasta voidaan käyttää monia eri käsitteitä: sosiaalinen media, yhteisöllinen media, yhteisöpalvelu, verkkoyhteisöpalvelu ja internetyhteisöpalvelu. Kaikki nämä yllä mainitut käsitteet kuitenkin johtavat samaan määrittelyyn: sosiaalisuuteen ja yhteiseen tuottamiseen. Sosiaalisessa mediassa yhdistyvät sanat, sosiaalisuus ja media. Medialla tarkoitetaan tavallisesti joukkoviestinnän tahoja, joka viestii ja välittää yleisölle erinäistä sisältöä. Sosiaalisuus puolestaan pitää sisällään palvelujen käyttäjien keskinen yhteisöllisyyden sekä osallisuuden. (Pesonen 2013, 21.)

Sosiaaliselle medialle ja sen palveluille on ominaista se, että sen käyttäjällä on profiili, jonka kautta sosiaalisen median käyttäjät ovat osana rakentamassa koko palvelua. Sosiaalisessa mediassa ihmiset eivät ole enää ainoastaan median kuluttajia vaan myös samalla sen tuottajia. Käyttäjät ovat täten osa yhteiskunnassa tapahtuvaa viestintää oman profiilinsa kautta ja vuorovaikuttavat muiden käyttäjien sekä yhteiskunnassa olevien tahojen kanssa. Jokainen käyttäjä sosiaalisessa mediassa on siis samaan aikaan sekä aktiivinen sisällöntuottaja että sisällön vastaanottaja. (Pesonen 2013, 21—23.)

2.2 Internetistä sosiaaliseen mediaan

On mentävä ajassa takaisin siihen aikaan, kun internet alkoi tehdä tuloaan maailmaan, jos sosiaalisesta mediasta haluaa etsiä jonkinlaista alkupistettä. Kaikille tänä päivänä tuttu internet on kehitystyön tulosta Arpanetistä, jota pidetäänkin internetin edeltäjänä. Arpanetin kehitystyö alkoi Yhdysvalloissa 1950—1960-luvuilla. Internetin käyttö yleistyi pitkälti ensin yliopistojen ja korkeakoulujen kautta ja levisi siitä seuraavina vuosikymmeninä laajemmalle. 1990-luvulla ja etenkin sen loppupuoliskolla alkoivat kotikäytössä olevat tietokoneet olla tavallinen osa monia kotitalouksia. Tätä kautta myös internetin käyttö yleistyi. (Suominen ym. 2013, 24—25.)

Huolimatta siitä, että kotitalouksissa tietokoneet yleistyivät, oli internetin käyttö kuitenkin hyvin hidasta ja kallista. Turtiainen (2009) ottaa kirjassaan esimerkin Helsingin sanomista vuoden 1995 julkaisusta, jossa mainitaan seuraavasti:

Muotiviestin internet maksaa kotikäytössä useita satasia kuussa, jos sitä käyttää tunnin illassa. Kotoa ei edes pääse verkkoon ilman tuhansien markkojen lähtökuluja. Kiertoteitäkin on: internet on ilmainen kouluissa, kirjastoissa ja nettikahviloissa, joita Helsingissä on jo kaksi. Internetiä käyttää viikoittain ainakin 125000 suomalaista mikä on väkilukuun suhteutettuna maailmanennätys.

Vuonna 1998 tullut laajakaista myötä internetin kotikäyttö kasvoi hurjasti kiinteiden kuukausimaksujen myötä, jonka myötä jatkuva internetyhteys oli mahdollista. (Turtiainen 2009, 195—198.)

Vuonna 2003 verkkoyhteisöt levisivät lähinnä globaalisti. Osa verkkopalveluista kuten hakukoneet olivat kansainvälisiä eli usein englanninkielisiä ja englanninkielisistä maista johdettuja. Suositut palvelut Suomessa olivat koulukaverit.com-sivusto, mikseri.fi, virtuaalimaailma Habbo sekä nuorten kuvapalvelu IRC-Galleria. Samaisena vuonna pinnalla olivat myös verkkopäiväkirjat, joiden käyttö oli lisääntymässä. (Suominen ym. 2013, 31—32.) Suominen toteaa kirjassaan ”Kun tutkijat ja muut nettiasiantuntijat olivat alkaneet vuosina 2004—2006 määritellä sosiaalisempaa Internetiä ja sitä mahdollistavaa ohjelmointiym-

päristöä, Web 2.0:aa, vuodet 2007—2008 olivat sosiaalisen median määrittelyn ja luokittelun kulta-aikaa.” (Suominen ym. 2013, 15.)

Ari Haasio (2008, 12) kirjoitti internetistä teoksen, jossa hän kertoo suomalaisten internetin käytöstä ja hän toteaaakin jo silloin, että noin neljä viidesosaa kaikista suomalaisista käyttää internetiä. Verkkoa käytettiin tuolloin niin asiointiin, tiedonhankintaan, itsensä viihdyttämiseen kuin kommunikointiinkin sekä työssä että vapaa-aikana.

Suominen ym. (2013, 11) kertovat kirjassaan suomalaisten sosiaalisen median käytöstä seuraavaa noin viisi vuotta myöhemmin:

Yle Uutisten maaliskuussa 2013 keräämien tietojen mukaan Facebookilla oli rekisteröityneitä käyttäjiä 2,1 miljoonaa, Suomi24-keskustelupalvelulla 1,7 miljoonaa (joista 40 % kirjautui palveluun vuosittain), IRC-Gallerialla 451 000 (pääasiassa nuorta), LinkedInillä 440 000, Twitterillä noin 300 000, Foursquare-paikannuspalvelulla noin 75 000 ja Google+-verkostopalvelulla 48 000. Käyttäjien ikäjakauma ja aktiivisuus vaihtelivat eri palveluissa.

Vaikka palveluja ei itse käyttäisi, sitä koskevalta keskustelulta ei voi välttyä, koska sosiaalinen media ja sen sovellukset toistuvat päivittäin perinteisempien medioiden uutisissa ja ihmisten välisissä keskusteluissa. Sosiaalinen media eli some on ollut jo vuonna 2013 osa lähes jokaisen suomalaisen arkea. Elämme sosiaalisen median aikakautta. (Suominen ym. 2013, 11.)

Suuren suosion saavuttanut Facebook perustettiin vuonna 2004, mutta avattiin yleiseen käyttöön vuonna 2006. Samoihin aikoihin ilmestyi sosiaalisen median palvelu Twitter, joka on monelta osin Facebookin kaltainen yhteisöpalvelu. Twitter lanseerattiin vuonna 2005. Facebookin ja Twitterin lisäksi samoihin aikoihin ilmestyi myös videoiden katselu- ja jakamispalvelu YouTube. Se lanseerattiin 2005, mutta suosio alkoi kasvaa vuonna 2006. Nämä kolme sosiaalisen median palvelua olivat suuressa suosiossa siihen asti, kunnes vuonna 2010 ilmestyi Instagram, joka keskittyi ensiksi pelkästään kuvien jakamiseen, joka nousi yhdeksi suosituimmista sosiaalisen median palveluista. Vuonna 2010 julkaistiin viestintäpalvelu WhatsApp. Sen käyttö kasvoi runsaasti, kun Facebook osti sen

vuonna 2014. Vuonna 2011 julkaistiin Snapchat, jossa käyttäjä voi lähettää pikaviestinä lyhyitä videoita sekä kuvia ja tekstiä. Twitterin reaaliaikaisten suoratoistovideoiden mobiilisovellus Periscope julkaistiin vuonna 2015. (Hurmerinta 2015.)

2.3 Sosiaalisen median nykypäivän suuntaviivat

Sosiaalisen median nykypäivän suuntaviivoista kertoo hyvin kunnalliseen nuorisotyöhön tehty tutkimus, jonka mukaan digitaalisen median ja teknologian käyttö on kunnallisessa nuorisotyössä ennen kaikkea älypuhelimien käyttöä. Tämän päivän todellisuus on sitä, että Facebook on alkanut laantua nuorten keskuudessa ja nuoret ovat siirtyneet käyttämään sosiaalisen median palveluista enemmän Instagramia ja Snapchatia. Kehitys on mennyt enemmän kuva- ja videopohjaisiin palveluihin. Tästä kertokoon se, että vuonna 2015 Facebookia käytti kunnallisessa nuorisotyössä viikoittain 89% työntekijöistä ja tämän päivän vastaava luku on 79% Yksittäisistä palveluista eniten kasvua on tapahtunut Instagramin ja Snapchatin käytössä, sillä 57% työntekijöistä käyttää Instagramia nuorisotyössä viikoittain ja Snapchatia lähes neljäsosa. (Lauha & Tuominen 2017, 4.)

2.4 Nuorten sosiaalisen median käyttö

Digitalisaatio eli arkielämän digitalisoituminen on koko yhteiskuntaa läpileikkäva ja muuttava ilmiö. Se vaikuttaa niin ihmisten vuorovaikutukseen ja sosiaalisuuteen kuin yhteiskunnan rakenteisiin ja kulttuuriin. Tämän takia digitaalinen muutos vaikuttaa myös osaksi nuorisotyössä sekä nuorten omassa elämässä ja toimintaympäristöissä. (Lauha 2016, 19—20.)

Hallituksen esityksessä eduskunnalle nuorisolaista vuonna 2016, mainitaan esityksen yleisperusteluissa nuorisotyön ja nuorten muuttuneista toimintaympäristöistä seuraavasti:

Nuorten toimintaympäristö on myös muuttunut merkittävästi vuoden 2006 jälkeen. Digitaalinen toimintaympäristö, mukaan lukien sosiaalinen media, on laajentanut ja monipuolistanut nuorten tapaa harastaa, vaikuttaa, osallistua ja kommunikoida. Nuorisotyön palvelut ja vaatimukset myös digitaalisessa ympäristössä ovat kasvaneet samalla kun yksilön ja nuorten ryhmien kasvokkain kohtaamisen tarve on säilynyt. Nämä muutokset ovat haastaneet nuorisotyön toimimaan uusissa ympäristöissä. (Hallituksen esitys eduskunnalle nuorisolaiksi 2016)

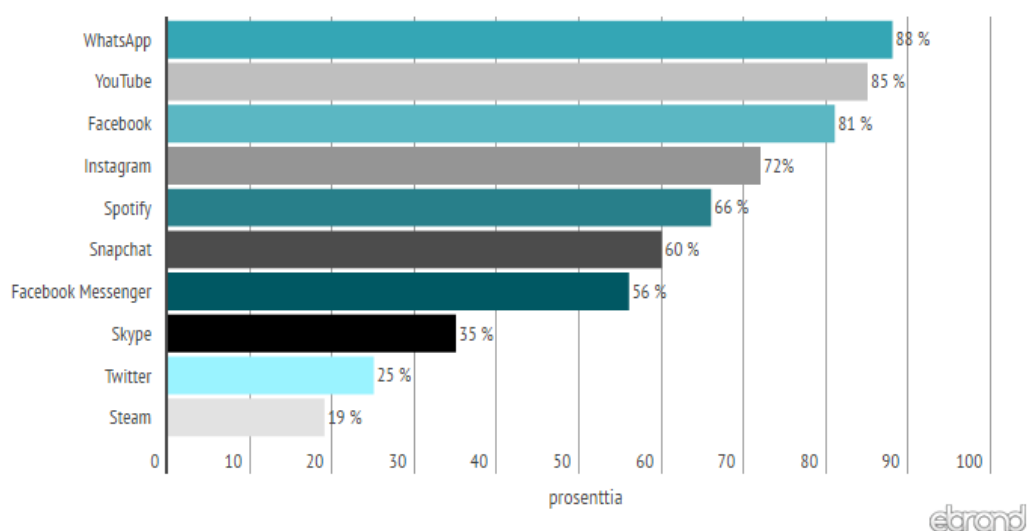
Verkkoympäristöt ovat nuorille olennainen osa jokapäiväistä elämää sekä siellä olevan verkkoyhteisöt ovat luonteva osa muun elämän sosiaalisia verkostoja. Nämä kaksi myös usein ovat lomittain yhteneviä. Erityisesti verkkoympäristöt nuorille ovat identiteetin rakentamista, vuorovaikutusta ja yhteisöllisyyttä varten sekä paikka, jossa voi vaikuttaa ja saada oman äänensä kuuluviin. Yksinkertaistaen verkko on nuorille toimintaympäristönä tekemisen ja itsensä ilmaisun paikka. (Lehtikangas 2015, 21—23.)

Nuoret ovat verkossa ja sosiaalisessa mediassa kuitenkin suhteellisen harkitsevia ja tietoisia. Esimerkiksi sosiaalisessa mediassa tapahtuva jakaminen ja päivittäminen ovat jokaisen nuoren oman identiteetin ja persoonan esille tuomista. Tämän takia nuoret ovatkin suhteellisen harkitsevia siinä, mitä he tuovat itsensä esille verkossa. Yhtenä vaikutuksena tästä on se, että aina oma verkkoidentiteetti ei välttämättä ole se kaikista aidoin ja reaalielämään yhdistyvä. Voi olla myös painetta siitä, että täytyy näyttää hyvältä tai olla jotenkin muuten hauska, erityinen tai jännittävä persoona. Sosiaalisen median yhteisöllisyys tuo siis nuoren maailmaan myös osittain normeja, jotka voivat vaikuttaa heidän minäilmaisuun. (Matikainen 2015, 48—50.) Verkko toimii myös nuorille paikkana, jossa tunnustella omaan seksuaalisuuteen liittyviä asioita (Nielsen 2015, 40).

SoMe ja nuoret -kyselytutkimuksen mukaan vuonna 2016 19,5-vuotias keskiverto nuori viettää viikossa aikaa internetissä 21—30 tuntia, joista sosiaalisen median palveluita noin 15 tuntia viikossa. Nuorista 95 prosenttia käyttää sosiaalisen median palveluita puhelimellaan. Hyvin usealle nuorelle sosiaalinen media täydentää ja rikastaa muun elämän sosiaalista viestintää. Nuoret käyttävätkin sosiaalista mediaa ensisijaisesti tuttujen ihmisten kanssa viestintään. Samaisen tutkimuksen mukaan nuoret käyttävät sosiaalista mediaa sisältöjen lukemiseen

ja selaamiseen. Suurin osa nuorista haluaa tietää, mitä heille tutut ihmiset tekevät. (Ebrand 2016.) Seuraavasta kuviosta selviää, mitkä sosiaalisen median palveluista ovat olleet suosittuja nuorten keskuudessa vuonna 2016:

Suosituimmat palvelut nuorten keskuudessa

KUVIO 1. Suosituimmat palvelut nuorten keskuudessa (Ebrand 2016).

3 SUOMEN EVANKELIS-LUTERILAINEN KIRKKO

Suomen evankelis-luterilainen kirkko on Suomen suurin uskonnollinen yhdyskunta. Kirkkoon kuului vuoden 2016 jäsenmäärän tarkistuksen mukaan 3 956 277 jäsentä eli hieman alle neljä miljoonaa. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko.) Kirkkolain ensimmäisen pykälän mukaan Suomen evankelis-luterilainen kirkko tunnustaa sitä Raamattuun perustuvaa kristillistä uskoa, joka on lausuttu kolmessa vanhan kirkon uskontunnustuksessa sekä luterilaisissa tunnustuskirjoissa (Kirkkolaki 1993).

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon jäsen kuuluu kotikuntaansa lähimpänä olevaan seurakuntaan. Suomen evankelis-luterilaisella kirkolla on 400 paikallista seurakuntaa, joista 56 on ruotsinkielisiä. Seurakunnat muodostavat hiippakuntia, joita Suomessa on yhdeksän. Jokaiselle hiippakunnalle on nimetty piispat, jotka johtavat hiippakuntaa yhdessä tuomiokapitulien kanssa. Suomessa ainoastaan Turun hiippakunnassa toimii kaksi piispaa, sillä toinen piispoista on arkkipiispa, joka on Suomen evankelis-luterilaisen kirkon johtava piispa. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko.)

Suomen evankelis-luterilaiseen kirkkoon liitytään kasteella. Kaste on toinen evankelis-luterilaisen kirkon sakramenteista ehtoollisen ohella. Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa kastetaan kaikenikäisiä ihmisiä, joita ei ole vielä kastettu. Jos kirkkoon liitettävä on kastettu toisessa kirkkokunnassa, jonka kastetta Suomen evankelis-luterilainen kirkko pitää oikeana, ei häntä tarvitse kastaa uudelleen. Kasteen toimittaa aina Suomen evankelis-luterilaisen kirkon palvelukseen vihitty pappi. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko.)

Suomen evankelis-luterilaisen kirkon tutkimuskeskuksen Haastettu kirkko -julkaisussa mainitaan sosiaalisen mediaan liittyen, että jokainen kristitty on viestinviejä ja näin kirkon viestintä on koko yhteisön tehtävä. Samaisessa julkaisussa mainitaan myös, että hyvällä julkisella viestinnällä kirkko osoittaa, että kirkko on osa suomalaista arkitodellisuutta ja aktiivisesti mukana julkisessa keskustelussa. Julkaisun mukaan kirkon viestinnässä totuudellisuus on viestinnän perus-

ta ja kirkon viestinnässä puhutaan rohkeasti Jumalasta, uskotaan ja eletään niin kuin opetetaan. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2012, 263—65.)

Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa tehtiin Hengellinen elämä verkossa -hanke. Hengellinen elämä verkossa -hanke keskittyi hengellisen verkkotyön kehittämiseen, kirkon omien verkkopalveluiden kehittämiseen sekä uusien verkkotyömuotojen ja yhteistyömallien kokeiluun. Hankkeessa keskityttiin myös kirkon työntekijöiden verkko-osaamisen kehittämiseen. Kirkon Facebook-sivu Kirkko Suomessa luotiin vuoden 2011 lopulla, ja se toimii kohtaamispaikkana kaikille suomalaisille, jossa voi keskustella vaikeistakin asioista. Sivulla toimii myös reaaliaikainen ja tietoturvattu chat-palvelu, jossa päivystää kirkon työntekijöitä. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2012, 272.)

Kirkon 2012—2015 nelivuotiskertomuksessa mainitaan sosiaalisesta mediasta seuraavasti:

Sosiaalisesta mediasta on tullut valtaosalle aktiivi-ikäisestä väestöstä olennainen osa arkipäivää, tapa elää maailmassa. Kaikki fyysisen maailman asiat, ilmiöt ja tapahtumat heijastuvat myös digitaaliseen maailmaan, ja yhä useammin internetiin kytköksissä ei olekaan ainoastaan päätelaitetta käyttävä ihminen, vaan myös kodin tai teollisuuden laite. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2015, 52.)

3.1 Kristillinen kasvatus

Kristillisessä kasvatuksessa kohtaavat monet sekä hengellisen että inhimillisen elämän eri ulottuvuudet. Kristillinen kasvatus käsittää elämän monta eri osaluuetta, jotka ottavat huomioon myös näkymättömän, uskonnollisen todellisuuden. (Muhonen & Tirri 2008, 66, 77.) Kirkon tehtävänä on julistaa rakastavasta Jumalan ja lähimmäisenrakkauden sanomaa, joka näkyy myös kristillisessä kasvatuksessa (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.).

Muhonen ja Tirri (2008, 77) kuvaavat tekstissään Mitä on kristillinen kasvatus? mallia, joka avaa kristillistä kasvatusta kuuden ulottuvuuden kautta. Näitä ovat

opillinen, rituaalinen, kokemuksellinen, eettis-moraalinen, huolenpidollinen ulottuvuus. Kolme ensimmäistä ulottuvuutta kuvaa kristillisen kasvatuksen hengellistä puolta ja kolme jälkimmäistä ulottuvuutta ovat osa inhimillistä puolta kristillisestä kasvatuksesta.

Opillisessa ulottuvuudessa ollaan kosketuksissa kristinuskon oppien, kertomusten ja uskomusten kanssa. Näiden yllä olevien asioiden kautta voimme rakentaa kristillistä identiteettiä sekä maailmankuvaa. Opillinen ulottuvuus nostaa Raamatun olennaiseen osaan, sillä Raamatun kautta voimme ammentaa näitä kristillisen identiteetin rakennusosia.

Muhonen ja Tirri (2008, 78) kertovat, että rituaalinen ulottuvuus käsittää kristilliset tavat ja perinteet, joiden avulla voimme olla yhteydessä pyhään yksilöllisesti sekä yhteisesti. Voimme esimerkiksi osallistua jumalanpalvelukseen tai rukoilla. Rituaalinen ulottuvuus vahvistaa kristittyjen välistä yhteyttä ja syventää kristillistä traditiota.

Kokemukselliseen ulottuvuuteen kuuluu sekä kokemus rakastavasta Jumalasta, johon syntyy luottamus ja suhde, että kasvattajan ja kasvatettavan välinen kasvatussuhde, joka ilmentää tätä Jumalan rakkautta. Nämä ovat osana kasvatettavan elämää tukevana tekijöinä, jotka synnyttävät hänessä myös kokemusta hyvästä ja turvallisesta elämästä.

Eettis-moraaliseen ulottuvuuteen kristillisessä kasvatuksessa kuuluu opetus sekä esimerkki siitä, mikä on oikein ja mikä on väärin. Puhutaan siis kristillisestä arvokasvatuksesta. Tähän ulottuvuuteen sitoutuu olennaisesti rakkauden kaksoiskäsky ja kultainen sääntö. Tällainen kasvatusta on samanaikaisesti tiedollista, eettistä opetusta sekä tämän opetuksen pohjalta nousevaa konkreettista käytännön tekemistä. Eettiset periaatteet, moraali ja arvot eivät esiinny vain teorioissa ja opetuksessa vaan jokaisen ihmisen elämässä ja toiminnassa.

Huolenpidollinen ulottuvuus on kasvatussuhteessa tapahtuvaa kasvatettavan huolehtimista, turvallisuuden, luotettavuuden ja jatkuvuuden kokemusta. Kristillinen kasvatuksessa tapahtuva hyvä on tiukasti osa ihmisen jokapäiväistä ja

arkista elämää. Tämä ulottuvuus pitää myös sisällään lähimmäisenrakkauden periaatteen ja sen pohjalta syntyvän toiminnan osaksi kristillistä kasvatusta.

Pedagoginen ulottuvuus on kristillistä kasvatusta ohjaavia menetelmiä ja periaatteita, joilla pyritään kohti kasvatuksen tavoitteita. Menetelmien tulisi ottaa huomioon kristillinen kasvatusta kokonaisvaltaisesti, jotta sovittuihin tavoitteisiin voidaan suunnata sekä inhimilliseltä että hengelliseltä puolelta. (Muhonen & Tirri 2008, 78-81.)

Kristillinen kasvatusta on tiivistettynä ja lyhyesti sanottuna kristillisiin arvoihin sitoutunutta toimintaa ja kasvatusta, joka tapahtuu yhteydessä toisiin ihmisiin (Muhonen & Tirri 2008, 64-65). Kristillisen kasvatuksen ulottuvuudet sekoittuvat ja menevät päällekkäin, sillä ihmisen elämä on sen jokaisessa kohdassa kokonaisvaltaista ja moniulotteista. Siinä yhdistyvät rakkaus sekä kristillinen ihmiskuvan kautta nähty ihminen: jokainen on arvokas, Jumalan luoma ja kaunis ihminen. (Muhonen & Tirri 2008, 81-82; Riekkinen 2008, 88-89.)

3.2 Kirkon nuorisotyö

Pekka Launonen (2007) kuvaa kirkon nuorisotyötä kolmen eri käsitteen avulla, joiden kautta voidaan havainnoida kirkon nuorisotyön toimintaa. Nämä kolme käsitettä ovat hengellinen, pedagoginen ja sosiaalinen ulottuvuus. Hengellisyydessä on kyse uskon harjoittamiseen liittyvästä toiminnasta, joka ilmenee kirkon nuorisotyössä esimerkiksi rukouksena, hartautena ja jumalanpalveluksena. Pedagogisuus ilmenee kirkon nuorisotyön erilaisissa kasvatuksellisissa muodoissa, joista rippikoulu voisi olla yhtenä esimerkkinä. Sosiaalisuus keskittyy omalta osaltaan syrjäytymisen ehkäisyyn ja osallisuuden vahvistamiseen. (Launonen 2007.)

Näitä käsitteitä voi myös hahmottaa yhteydessä toisiinsa osana kirkon nuorisotyötä. Esimerkiksi hengellisen ja pedagogisen ulottuvuudet luovat yhdessä kristillistä kasvatusta. (Launonen 2007.) Kristillinen kasvatusta kirkon nuorisotyössä pitää sisällään sen ajatuksen, että toiminta kasvattaa nuorta hyvään ja vastuulli-

seen elämään sekä ohjaa nuorta suhteessa Jumalaan (Räsänen 2008, 287-288). Hengellinen ja sosiaalinen ulottuvuus muodostavat diakonisen otteen kirkon nuorisotyöhön, joka voisi näkyä esimerkiksi etsivän nuorisotyön ja erityisnuorisotyön toiminnassa. Sosiaalinen ja pedagoginen ulottuvuus yhdessä on sosiaalipedagogiikkaa, jonka tarkoituksena on tukea kirkon nuorisotyössä tapahtuvaa toimintaa ja kasvatusta ryhmän sekä ryhmän yksilön näkökulmista (Launonen 2007).

Taustalla olevien periaatteiden, arvojen ja teorioiden ohella kirkon nuorisotyö voidaan jakaa myös ikäasteittain varhaisnuoriso- ja nuorisotyöhön sekä nuorten aikuisten kanssa tehtävään työhön. Jokainen näistä kolmesta ikäasteesta vastaa kasvatukseltaan ja toiminnaltaan osallistuvien nuorten kehitysvaihetta sekä tapaa ymmärtää hengellistä ulottuvuutta nuorten omassa elämässä. Kirkon nuorisotyö voi hyvin olla pitkänkin ajan läsnä nuoren elämässä alkaen lapsuudesta kohti myöhempää nuorta aikuisuutta. Tämä ikähaarukka kattaa 7-29-vuotiaat eli yli 20 vuotta nuoren elämästä. Kirkon nuorisotyöllä on siis merkitystä sen kannalta, millä tavalla kirkko kohtaa nuoret ja kasvattaa sekä opettaa heitä. (Kirkkohallitus 2012, 18-19.)

Kirkon nuorisotyön sisältö nousee vahvasti nuorten omasta elämästä ja arjesta. Jokaisella ikäryhmällä ja -vaiheella on omat asiansa, joita nuoret kasvaessaan käyvät läpi. Kirkon nuorisotyössä keskeistä onkin se, että voidaan tarkastella ja pohtia yhdessä niitä kasvukysymyksiä, mitä nuorilla on ja mitkä kuuluvat tiettyihin ikävaiheisiin. Tätä pohtimista tehdään kirkon nuorisotyössä myös kristillisen uskon ja hengellisen kontekstin näkökulmasta. Esimerkiksi rippikoulussa käydään 14-15-vuotiaiden nuorten kanssa keskustelua siitä, mitä on seksuaalisuus. Näitä pohtiessa, on myös tärkeää miettiä, miten kirkon perustehtävät ja missio tulee loppujen lopuksi osaksi nuorten elämää ja mitkä ovat niitä asioita, jotka seurakunnassa sitouttavat nuorta osaksi seurakuntaa ja kristillistä uskoa. Nykylämän todellisuus haastaa kirkkoa, seurakuntia ja myös kirkon nuorisotyötä. Tämän takia kirkon ja kirkon nuorisotyön on tärkeä pitää kiinni siitä, mikä tekee nuorten toiminnasta vahvaa ja tavoitettavaa, mutta samaan aikaan viedä työtä siihen suuntaan, mikä vastaa nykyajan tuomiin haasteisiin ja nuorten tarpeisiin. (Kirkkohallitus 2012, 12, 18-23.)

3.3 Sosiaalinen media ja verkkoympäristöt seurakunnan nuorisotyössä

Kirkon tutkimuskeskus teki vuonna 2012 tutkimuksen, jonka tarkoituksena oli tutkia kirkon työtä sosiaalisessa mediassa työntekijöiden kokemuksina. Tutkimus oli osa Hengellinen elämä verkossa –hanketta, joka alkoi vuonna 2009. Hankkeen tavoitteena oli muun muassa mennä sinne, missä kirkon jäsenet ovat, kehittää kirkon työtä vuorovaikutuksellisempaan ja dialogisempaan suuntaan, vähentää työntekijäkeskeisyyttä sekä kehittää kommunikaation tapoja. Tämä tutkimus oli hankkeen loppuvaiheilla tehty kartoitus, miten hankkeen tavoitteissa oltiin edistytty. Tutkimus toteutettiin sähköisen kyselyn pohjalta. (Hintsala & Ketola 2012, 3, 6.)

Kyselyssä kartoitettiin sitä, miten verkkotyötä organisoidaan ja konkreettisesti käytetään osana muuta seurakuntatyötä, millainen on seurakunnan työntekijän osaaminen ja asenteet sosiaalisessa mediassa tehtävää työtä kohtaan. Tutkimuksessa haluttiin lisäksi pohtia tulevaisuutta koskevia mahdollisuuksia. (Hintsala & Ketola 2012, 5.)

Kyselyyn vastanneista 28 prosenttia tekee työtä sosiaalisessa mediassa. Tästä 28:sta prosentista kolme neljännestä tekee sitä sovitusti, jolloin työajasta ollaan sovittu erikseen esimiehen kanssa, kuinka paljon tunteja työhön sosiaalisessa mediassa käytetään. Loput tekevät työtä sosiaalisessa mediassa vapaa-ajallaan. 72 prosenttia kyselyyn vastanneista ilmoitti, ettei tee ollenkaan työtä sosiaalisessa mediassa. (Hintsala & Ketola 2012, 9.)

Kyselyssä tuli ilmi, että työntekijöiden asenteista 44 prosenttia on muuttunut positiivisempaan suuntaan Hengellinen elämä verkossa -hankkeen aikana. Vastaava luku negatiivisempaan suuntaan menneistä asenteista oli vain kahdeksan prosenttia. Asteet olivat pysyneet samana 38 prosentilla. Asenteiden muuttumisen tekijöistä, oli sitten positiivisempaan tai negatiivisempaan suuntaan, suurimmat olivat oma osallistuminen ja kokemuksen karttuminen sosiaalisesta mediasta, sosiaalisen median seuraaminen ja tiedon lisääntyminen sosiaalisesta mediasta. Samat tekijät olivat myös suurimpina tekijöinä, kun tarkastellaan

vain positiiviseen asenteenmuutokseen vaikuttaneita tekijöitä. (Hintsala & Ketola 2012, 25-27.)

Tutkimuksessa myös selvitettiin sitä, mikä motivoi sosiaaliseen mediaan menemisessä. Näitä motivaatiotekijöitä olivat ihmisten kohtaaminen, verkostoituminen ja mahdollisuus kuunnella ihmisten kokemuksia kirkosta. Verkkotyön tärkeinä pidettyjä asioita koettiin olevan tapahtumista ilmoittaminen, ihmisten kuunteleminen ja oikean tiedon tuominen mukaan keskusteluihin. (Hintsala & Ketola 2012, 28, 32.)

Vastaajista enemmistö, 66 prosenttia, oli sitä mieltä, että sosiaalinen media kuuluu osaksi seurakuntatyötä. Mutta sen ohella nähdään kuitenkin haasteita, jotka vaikeuttavat sosiaalisessa mediassa tehtävää työtä. Suurin haaste nähtiin johtamisessa: johtamisen taso. Sosiaalisessa mediassa tehtävän työn nähtiin jo 2012 vuonna lisääntyvän sekä sen tärkeyden myötä kyselyssä koettiin, että verkkotyön tulisi kuulua kaikille seurakunnan työntekijöille. Tulevaisuuden osalta työntekijät olivat sitä mieltä, että sosiaalisessa mediassa tehtävä työ tulee lisääntymään sekä sosiaalisen median rooli tulee olemaan merkittävämpi työympäristönä tulevaisuudessa. Koulutuksen tarpeellisuus nähtiin myös yhtenä pohdinnan aiheena.

Diakonia-ammattikorkeakoulussa on tehty aiheen puolesta myös opinnäytetyö. Petteri Rantamäki teki opinnäytetyönään määrällisen kyselytutkimuksen Media-lähetys Sanansaattajille Diakonia-ammattikorkeakoulussa vuonna 2015. Rantamäki lähetti kyselyn kirkon nuorisotyöntekijöille kaikkiin muihin Suomen evankelis-luterilaisen kirkon hiippakuntien alueille paitsi Porvoon hiippakuntaan. (Rantamäki 2015, 2.) Tutkimuksella Rantamäki (2015, 6) halusi kartoittaa sosiaalisen median asenteita ja hyötyä Suomen evankelis-luterilaisen kirkon nuorisotyössä. Kyselyyn vastasi 233 nuorisotyöntekijää.

Kyselyssä nuorisotyöntekijät olivat lähes samaa mieltä siitä, että nuorisotyön pitää toimii verkossa. Sosiaalinen media nähtiin myös hyödyllisenä työvälineenä nuorisotyössä. Sosiaalisen median käyttöä työvälineenä kuitenkin lähes kolmasosa vastaajista piti hankalana. Noin 70 prosenttia ei kuitenkaan pitänyt seu-

rakunnan sosiaalisen median koulutustarjontaa riittävänä. (Rantamäki 2015, 38.)

Lähes kaikki, 95 prosenttia, kaikista vastanneista ilmoittivat kyselyssä käyttävänsä sosiaalista mediaa työssään. Tärkeimmät käyttökohteet sosiaalisella medialla oli tiedottamisessa, mainostamisessa, yhteydenpidossa, etsivässä työssä, asenteisiin vaikuttamisessa ja sielunhoidossa. Loput viisi prosenttia, jotka eivät käyttäneet sosiaalista mediaa työssään, kertoivat syyksi muun muassa osaamisen riittämättömyyden ja ajatuksen siitä, että sosiaalinen media ei ole oikeaa työtä. (Rantamäki 2015, 40, 43, 56.)

Nuorisotyö lähtee aina jostain arvo- ja tavoitepohjaisista lähtökohdista. Sama pätee myös seurakunnan nuorisotyöhön ja siinä yhteydessä olevaan verkkoympäristössä tapahtuvaan toimintaan ja työhön. Pohjimmiltaan nuorisotyön tulisi aina olla jollain tasolla nuoria tukevaa, vahvistavaa ja pedagogisesti kasvattavaa toimintaa. Seurakunnan nuorisotyö tuo vielä lisäksi hengellisen ulottuvuuden. Verkossa tehtävä työ pitäisi näitä periaatteita täten heijastaa. (Kiilakoski 2016, 26-27.)

Seurakunnan nuorisotyöllä on tärkeä rooli olla läsnä nuoren vierellä sekä fyysisesti että digitaalisesti. Nuorisotyön tehtävänä on olla läsnä siellä, missä nuoret ovat. Verkkovuorovaikutus nuorten kanssa ei kuitenkaan aina ole niin itsestään selvää. Verkkoympäristöissä on omat sosiaaliset rakenteensa, norminsa ja käyttötarkoituksensa, joilla on oma vaikutuksensa siihen vuorovaikutukseen, mitä myös nuoren ja aikuisen välillä sosiaalisessa mediassa on. Sen takia nuorisotyötä verkossa tekevän on hyvä ymmärtää niitä tekijöitä, jotka siellä vaikuttavat. Tämä auttaa ymmärtämään nuorten ajatuksia ja motiiveja paremmin sekä pääsemään paremmin kosketuksiin nuorten maailmaan. Kaikkea ei ole myös pakko heti osata ja ymmärtää - aitous on rikkautta myös verkkomaailmassa. (Lauha 2015, 15-16; Uski 2015, 82.)

Verkossa tapahtuvan työn osalta on myös huomioitava se, että sitä kannattaa tehdä moniammatillisesti yli seurakuntarajojen sekä työmuotojen. Verkko ja sosiaalinen media ei katso fyysisiä seurakuntien ja kuntien rajoja, joten työ ei rajoi-

tu pelkästään nuorisotyön piirissä oleviin nuoriin. Sen takia verkossa tehtävää työtä voidaan nähdä myös etsivänä nuorisotyönä. Moniammatillisuus ja yhteistyö verkossa takaa sitä, että siellä syntyviin ongelmiin ja tilanteisiin pystytään vastaamaan nopeammin ja tehokkaammin. (Lauha & Tuominen 2016, 118.)

Seurakunnan nuorisotyötä on tänä päivänä lähes mahdotonta tehdä ilman, että törmää sosiaaliseen mediaan ja muihin verkkoympäristöihin. Somempi seurakunta -kirjan tekijät laativat kyselyn kirjaansa varten seurakuntien sosiaalisen median käytöstä. Kyseisestä kyselystä tuli selville, että suurin kohderyhmä seurakunnan sosiaalisen median käytössä ovat rippikoululaiset, nuoret ja nuoret aikuiset. (Kormilainen ym. 2016, 49-50.)

Osallisuus on nykypäivän nuorisotyössä tärkeää hallita sekä ottaa yhdeksi taustalla vaikuttavista tekijöistä, miten nuorisotyötä tehdään. Mahdollisuus vaikuttaa toimintaan, vastuunkanto ja kokemus omasta tarvitsevuudesta ja onnistumisesta kuuluvat osallisuuden käsitteen piiriin. Nuorisotyössä on hyvin oleellista pohdita, miten nämä asiat tulevat esille siinä työssä ja toiminnassa, mitä nuorille suunnitellaan. Ylläolevat asiat tukevat myös nuoren kasvua kohti sellaista kansalaisuutta ja aikuisuutta, mikä tukee positiivisesti nuoren identiteettiä ja tunnetta omasta kykenevyydestä. (Kiilakoski & Taiponen 2011, 76.) Verkossa tapahtuva nuorisotyö ei eroa osallisuuden osalta juurikaan perinteisestä nuorisotyöstä. Nykyaajan nuoria kutsutaan muutenkin diginatiiveiksi eli sellaisiksi nuoriksi, jotka ovat eläneet ja kasvaneet koko elämänsä digitaalisten laitteiden ja ympäristöjen parissa. (Joensuu 2011, 14.) Nuoret ymmärtävät jo tämän tosiasian kautta paljon verkkoympäristöistä ja sosiaalisesta mediasta, joten nuorille tulisi antaa mahdollisuus näyttää, että he pystyvät kantamaan vastuuta myös verkossa sekä rakentamaan näistä nuorisotyön verkkoympäristöistä sellaisia, jotka palvelevat nuoria parhaiten. Kaiken kaikkiaan nuorisotyöntekijöiden tulisi toimia mahdollistajina ja vastuun antajana nuorten kanssa toimiessa. (Kiilakoski & Taiponen 2011, 86; Lundvall & Tuominen 2011, 97.)

Aikuisen rooli mahdollistajana ei kuitenkaan tarkoita sitä, että aikuisen rooli ei olisi nuorten kanssa merkittävä — niin fyysisesti kuin verkossa. (Kiilakoski & Taiponen 2011, 84-85). Nuoret kokevat verkossa monenlaisia asioita, joissa

nuorisotyönohjaajan tai muun nuorten kanssa työskentelevän työntekijän läsnäolo on tarpeellinen. Ongelmia, joita verkossa tulee vastaan, ei voi myöskään vain ohittaa, sillä verkko ei tee ongelmista yhtään sen vähäisempiä. Yleensä verkko on nuorille omien sosiaalisten verkostojen jatkeena sekä alustana, jossa voi tapahtua samoja negatiivisia asioita kuin verkon ja sosiaalisen median ulkopuolella. Nettikiusaaminen onkin yksi verkkoympäristöjen harmillisimmista piirteistä, mitä nuori voi joutua kokemaan verkossa. (Merikivi, Timonen & Tuuttila 2011, 21.) Yhteiskunta, nuorisokulttuuri sekä myös työn tekemisen muodot muuttuvat. Tässä kehityksessä myös nuorisotyössä työskentelevien on pysyttävä mukana. (Wrede 2011, 7.)

3.4 Sosiaalinen media suhteessa työajattomuuteen

Työajattomuus lähtee kirkon perustehtävästä käsin. Kirkon tehtävänä on olla läsnä seurakuntansa ihmisille ja kohdata heitä. Työaika määrittyy siis työn kohteen ja asiakkaiden mukaan, ei toisinpäin. Kirkon työntekijät ovat läsnä ihmisille silloin, kun heitä tarvitaan. (Kauppinen & Rantama 2003, 17.)

Ajattomalla työllä kirkossa on monia erilaisia, mutta ominaisia piirteitä. Työ on monesti ennakoimaton, jolloin työntekijä ei itsekään välttämättä tiedä, millaisia työpäivät tulevat olemaan ja päivät voivat työn osalta pirstaloitua koko päivälle pienempiin osiin. Tämän takia tuntimäärät voivat vaihdella hyvinkin paljon sekä päivittäin että viikoittain. Yleensä ajattoman työn työntekijän työ- ja vapaa-ajat voivat myös sekoittua jonkin verran keskenään, koska työ on niin epäsäännöllistä. Ajattomalla työllä on kuitenkin myös suuret mahdollisuudet luovuuteen sen luonteen vuoksi sekä työntekijällä itsellään on paljon vapautta määrittää työtänsä ja vapaapäiviänsä. (Rantama 2016, 44; Kauppinen & Rantama 2003, 54.)

Työntekijän tulee etsiä ratkaisuja työntekijöidensä työn turvaamiseksi. Tärkeää tässä turvaamisessa on tunnistaa kuormittavuuteen johtavia eri tekijöitä ja arvioida niiden kuormittavuutta. Kirkon työajattomassa työssä erityisesti nuorisotyöntekijöille yleisimpiä tekijöitä ovat ylipitkät työpäivät ja -viikot sekä vapaa-ajan ja työn pirstaloituminen. (Rantama 2016, 54-55.)

Työaika suhteutettuna seurakunnan nuorisotyössä tapahtuvaan verkossa tehtävään työhön on hyvin oleellinen kysymys. Kormilainen, Ahonen ja Ijäs (2016, 56-57) tekivät kyselyn seurakunnan työntekijöille liittyen sosiaaliseen mediaan käytetystä ajasta. Kyselystä tuli ilmi, että työntekijöiden mielestä aika ei riitä sosiaalisen median käyttöön sekä siihen tarvittaisiin enemmän aikaa. Tämän ohella ne seurakunnan työntekijät, jotka noudattavat ajatonta työaikaa, joutuvat myös tasapainoilemaan työ- ja vapaa-aikaan liittyvissä ongelmissa. Kyseinen ongelma voi johtaa siihen, että työntekijän jaksaminen kärsii, jos hänellä on kokemus siitä, että sosiaaliseen mediaan ei ole riittävästi aikaa, ja työ- ja vapaa-aika yhdistyy työn luonteen takia. (Kormilainen ym. 2016, 57-59.) Hintsala ja Ketola (2012, 10) toteavat myös tutkimuksessaan, että sosiaalisen median epämääräinen rooli vaikeuttaa sosiaalisessa mediassa tehtävää työtä. Siinä voi olla vaarana, että tasapaino ajankäytössä ja työyhteisön sisäisessä vastuunjaossa horjuu. Lisäksi sosiaalisen median luonne paikkaan sitomattomana tuo haasteita, sillä sosiaalisen median kautta tapahtuvat yhteydenpito ja työskentely voi olla vahvasti mukana kaikkialla, missä työntekijä on. Toisaalta se antaa myös paljon mahdollisuuksia työn kannalta. Sen takia sekä työntekijällä että koko työyhteisöllä esimiehiä myöten pitäisi olla tarkka ymmärrys yhteisesti siitä, miten sosiaalista mediaa käsitetään osana koko muuta työtä ja miten kuormittavuuden estämisen periaatteet koskevat myös sosiaalista mediaa ja verkossa tapahtuvaa työskentelyä. (Kormilainen ym. 2016, 58-60.)

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS JA TUTKIMUSKYSYMKSET

4.1 Tutkimuksen tavoitteet

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tutkia ja selvittää sitä, mitä yksittäisen seurakunnan työntekijät, jotka ovat työskennelleet nuorten parissa, ajattelevat sosiaalisesta mediasta. Sosiaalinen media on ottanut paikkansa seurakunnissa sekä yleisesti yhteiskunnassa, joten koimme tärkeäksi lähteä kysymään seurakuntien työntekijöiltä, mitä he pohtivat sosiaalisesta mediasta.

Tutkimuskysymyksemme ovat seuraavat:

1. Miten sosiaalinen media on vaikuttanut vastaajien työnkuvaan?
2. Mitä ajatuksia herättää vastaajissa sosiaalinen media osana seurakunnan nuorisotyötä?

Yhtenä tavoitteena meille tutkimuksen tekijöille on myös itse oppia siitä, mitä on tehdä tutkimusta ja mitä se meiltä itseltämme vaatii. Tulemme pohtimaan ammatillista kasvuamme sekä jatkotutkimusten mahdollisuutta opinnäytetyön pohdintaosiossa.

4.2 Rasion seurakunnan nuorisotyö

Rasion seurakunta on yksi Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnista. Kyseinen seurakunta sijaitsee Turun arkkihiippakunnan alueella Varsinais-Suomessa. Rasion seurakunnan jäsenmäärä oli vuonna 2016 17501 (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2016). Rasion kunnan asukasluku on Tilastokeskuksen (2017) mukaan elokuussa ollut 24340, joten kirkkoon kuulumisprosentti on hieman yli 70 prosenttia.

Rasion seurakunnan nuorisotyöhön ja nuorten kanssa toimiviin työntekijöihin kuuluu nuorisotyön pappi, neljä nuorisotyönohjaajaa, perhetyöntekijä ja kanttori.

Nuorille on myös omat tilat, jota kutsutaan nuorisotyötila Nurkaksi, joka sijaitsee Raision seurakuntatalolla. Nuorten toimintaan kuuluu muun muassa isostoimintaa, erilaisia kursseja, leiriä ja retkiä, musiikkitoimintaa ja nuorteniltoja. Nuoret voivat myös osallistua ja olla osa nuortenhallitusta, jonka kautta nuoret voivat itse ideoida ja olla osallisia siitä, mitä nuorisotyössä tehdään. (Raision seurakunta 2015.)

4.3 Tutkimusmenetelmät

Koimme jo varhaisessa vaiheessa opinnäytetyöprosessia, että laadullinen tutkimus on oikea tapa lähteä tutkimaan tätä aihetta, sillä keskityimme tutkimusessamme mielipiteisiin ja asenteisiin. Kerätty aineisto puhuu puolestaan tekstinä ja sanoina, kertomuksina ja kokemuksina (Eskola & Suoranta 2007, 15). Tutkimuskohteiden oma ääni ja näkökulma saavat tulla kuuluviin, ja tähän juuri laadullinen tutkimusmenetelmä on paras mahdollinen valinta. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 156-157.)

Laadullisen tutkimuksen luonteen vuoksi saimme myös huomata, että tutkimuksen aikana tuli vastaan sellaisiakin aiheita, joita emme osanneet tutkimuksen alkuvaiheilla edes ajatella. Joustavuus laadullista tutkimusta tehtäessä osoittautuikin tärkeäksi elementiksi tässä työssä. Työ muuttui ja sai muotoaan tutkimuksen edetessä – varsinkin, kun saimme tutkimuksen aineiston kerättyä. (Hirsjärvi ym. 2007, 160.)

Tutkimuskohteina toimivat Raision seurakunnan neljä työntekijää, jotka työskentelevät kyseisen seurakunnan nuoriso- ja rippikoulutyössä. Näistä neljästä työntekijästä kaksi ovat tehneet seurakunnassa nuorisotyötä aikakaudella, jolloin sosiaalista mediaa ei ollut vielä olemassakaan. Aineiston kannalta näimme tämän tärkeäksi osaksi työtä, sillä tällaiset pidemmällä aikavälillä tapahtuvien muutosten näkökulmat ovat arvokkaita, kun analysoimme aineiston eri puolia. Jokainen työntekijöistä oli työskennellyt Raision seurakunnassa vähintään kolme vuotta. Päätimme olla käyttämättä tässä tutkimuksessa haastateltavien nimiä tai sukupuolta, sillä emme nähneet niiden tuovan lisäarvoa.

Alun perin tutkimuksessa oli kuusi haastateltavaa, mutta lopulta tutkimuksesta karsiutui pois kaksi työntekijää, jolloin tutkimus tehtiin neljällä työntekijällä. Tämän takia esimerkiksi kyselyliitteessä lukee ”kuudelle nuorisotyössä työskentelevälle työntekijälle”.

Valitsimme tutkimuksen aineistonkeruutavaksi haastattelun. Haastattelu oli siinänsä meille helppo päätös aineistonkeruutavaksi, sillä se tukee työmme tarkoitusta. Tutkimuskohteet saivat täten haastattelujen kautta vapaasti tuoda ajatuksiaan esille ja me tutkijoina pystyimme kysymään haastattelujen edetessä asioita, jotka koimme tärkeäksi tutkimuksen ja haastattelujen kannalta.

Haastattelut tehtiin Rasion seurakunnan nuorten tiloissa yksi kerrallaan. Jokainen haastattelu kesti kahdestakymmenestä kolmeenkymmeneen minuuttiin. Haastattelujen sisältö vaihteli jonkun verran sen mukaan, mitä haastateltavat vastasivat ja mihin suuntaan haastateltava itse halusi haastattelua vievän.

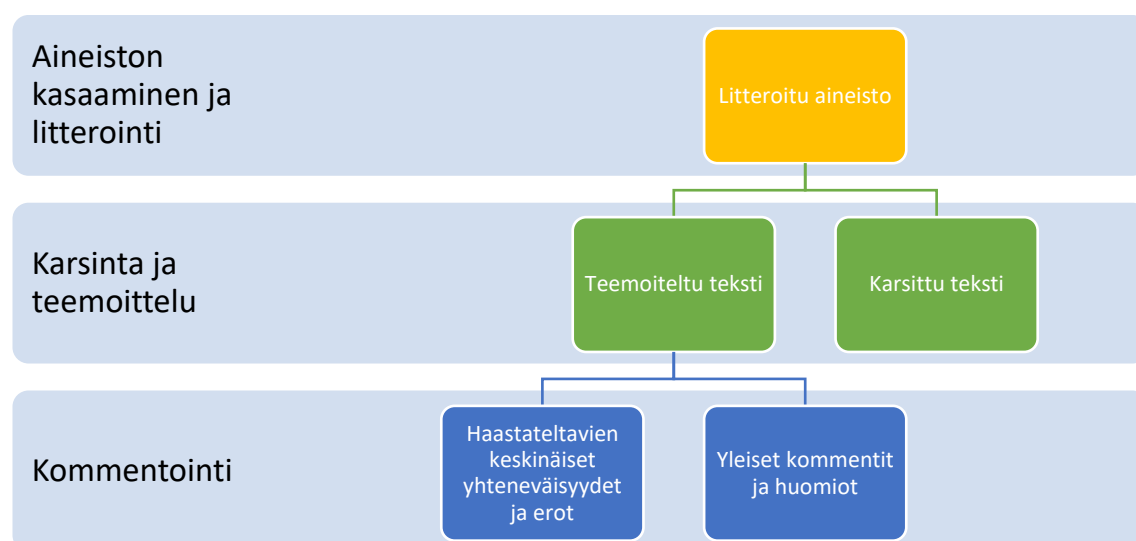
Haastattelut toteutettiin teemahaastatteluina. Haastattelu löytyy tämän opinnäytetyön Liitteet-osiosta (Liite 1). Teemahaastattelua ei rakenneta strukturoidusti eli haastattelu on avoimempi, jossa on tilaa olla joustava, koska haastattelu ja sen muoto ei ole etukäteen täysin määrätty. (Hirsjärvi ym. 2007, 200-201.) Pyrimme valitsemaan haastattelun teemoiksi sellaiset kysymykset, jotka tarpeeksi ovat yhteydessä tämän opinnäytetyön tutkimuskysymyksiin, mutta samaan aikaan ovat tarpeeksi avoimia, jotta työntekijöiden oma kokemus sai nousta vallitsevaan osaan haastatteluissa. Teemat käytiin läpi haastattelun aikana enemmän tai vähemmän riippuen siitä, minkä painoarvon jokainen haastateltava itse antoi teemalle.

Nauhoitimme haastattelut puhelimen ääninauhurisovelluksella litterointia varten. Halusimme litteroinnissa kirjoittaa haastattelut puhtaaksi mahdollisimman tarkasti, jotta haastateltavan oma tapa sanoa asiat näkyisi vielä puhtaaksikirjoittamisen jälkeenkin. Ainoastaan sellaiset sanat, fraasit ja toistot jätimme pois, mitkä eivät tuoneet arvoa työlle.

4.4 Sisällönanalyysi

Litteroinnin jälkeen siirryimme sisällönanalyysiin. Sisällönanalyysillä tarkoitetaan dokumentin sisällön kuvaamista sanoin sekä sisällön välisten yhteyksien ja kontekstien löytämistä (Tuomi & Sarajärvi 2012, 103, 106). Milesin ja Hubermanin (1994) mukaan sisällönanalyysin etenemisprosessiin kuuluu yleensä seuraavat osat: redusointi eli pelkistäminen, klusterointi eli ryhmittely ja abstrahointi eli käsitteellistäminen. Tämän analyysin pohjalta siirrytään esittämään tuloksia, joita sisällöstä löytyi. (Tuomi & Sarajärvi 2012, 107.)

Kävimme yhdessä keskustellen läpi litteroidun aineiston ja päätimme, mitkä osat haastatteluista olivat olennaisia tutkimuskysymyksiin peilaten. Olennaiset osat nostimme erilliseen dokumenttiin, joka toimi analyysialustana luokittelua varten. Jokainen haastattelussa esiin tullut teema sai dokumentissa oman väriinsä, joka vastasi kyseistä teemaa. Nämä värikoodatut tekstit ryhmittelimme omiin luokkiinsa. Ryhmitetyt luokat saivat jokainen oman otsikkonsa, jotka vastasivat omaa värikoodattua ryhmää. Tämän jälkeen lähdimme yhdessä käymään läpi tätä luokiteltua sisältöä kommentoiden tekstejä dokumenttiin: missä löytyy yhteneväisyyksiä haastateltavien ajatusten välillä, missä eroavaisuuksia ja mitä asioita pitää ottaa huomioon, kun lähdemme pohtimaan johtopäätöksiä. Kuvaamme tätä prosessia kuviossa 2:

KUVIO 2. Analyysiprosessi

5 TUTKIMUSTULOKSET

Lähdimme kokoamaan haastattelukysymyksiä tutkimuskysymysten valossa. Tutkimuksemme tarkoitus oli paneutua sosiaalisen median tuomiin ajatuksiin, joten tästä johtuen haastattelukysymykset muotoutuivat haastateltavien omien näkemysten ympärille sosiaalisesta mediasta ja sen vaikutuksesta työhön.

Haastattelukysymysten teemoiksi nousivat lopulta sosiaalisen median rooli kirkon nuorisotyössä, sosiaalisen median vaikutus työajan rajaamiseen, sosiaalisen median vaikutus työn tekemiseen ja työntekijöiden kokemukset sosiaalisesta mediasta osana nuorisotyötä.

5.1 Sosiaalisen median rooli seurakunnan nuorisotyössä

Jokainen haastateltava kokee sosiaalisen median roolin tärkeänä seurakunnan nuorisotyössä. Haastateltavat näkevät, että tämän tärkeyden tulisi tulla ilmi paikallisella seurakuntatasolla, jossa jokainen työntekijä voi itse henkilökohtaisesti tiedostaa ja tämän myötä aktivoitua sosiaalisen median käyttöönotossa omassa työssään. Sosiaalinen media nähtiin oleellisena tavoittamisen sekä tiedotuksen näkökulman kautta. Sosiaalisen median helppous ja kustannustehokkuus verrattuna muihin vaihtoehtoihin tuli haastatteluissa myös esiin.

Jos otettaisiin sellainen ajatus, ettei meillä olisi sosiaalista mediaa täällä ollenkaan niin tähän olisi ihan surullista. Millä ihmeellä me pidettäisiin yhteyttä ja kerrottaisiin itsestämme, ei ainakaan lehti-ilmoituksilla tai sähköpostilla. H3

Siis kyllä mulla on lähinnä ollut positiivisia kokemuksia. Just se, että pystyy sosiaalisen median kautta tavoittamaan niin suuria määriä, mainostaminen on helppoa, että pistää vaan sinne, niin kaikki, jotka on vähänkin aktiivisempia näkee sen. H2

On se helpottanut valtavasti. Et kyllä mä ihan tervetulleena tätä pidän. H3

Sosiaalisen median rooli nousee kahden haastateltavan mielestä nuorten omista verkostoista ja elinympäristöistä. Haastateltavat mainitsivat myös siitä, miten sosiaalisen median avulla saadaan yhteys niihin ihmisiin, joita ei välttämättä muuten tavoitettaisi. Tähän yksi haastateltava nostaa esimerkiksi nuorten aikuisten toiminnan, jonka kannalta hän näkee sosiaalisen median olevan tärkeä työväline. Aineistosta havaittiin kuitenkin haaste siitä, mitä pitäisi tehdä, jos seurakuntalainen ei ole osa niitä sosiaalisen median kanavia, joissa tiedotusta tapahtuu.

Työtä pitää tehdä siellä, missä on nuoret ja nuoret on koko ajan somessa, se kännykkä kasvanu jo käteen kiinni. Se on se paikka, missä työtä pitää tehdä. H2

Ja siihenhän some on just hyvä, että sillä voi tavoittaa sitten paremmin semmosiakin ihmisiä, jotka ei välttämättä joka viikko käy kirkossa tai osallistu seurakunnan toimintaan. H1

Sit jos mä ajattelen nuorten aikuisten toiminnan kannalta, mitä mä itse pyöritän, on some ihan ehdoton väline, koska ne käy niin harvoin täällä. Jos mä järjestän jotain, niin mä olen niille ihan yhtä tuttu -- tuolla somessa, kun mä pistän viestiä, että me järjestetään tämän ilta, tulkaa ineen. Mul on heti linkki siinä ja se on sellanen luonnollinen linkki, ettei mun tarvitse soitella. Onha se huippu, onhan se ihan mielettömän hyvä. H3

Haastatteluissa tuli myös ilmi valtakunnallinen, koko kirkon kattava näkökulma suhteessa sosiaaliseen mediaan. Haastateltavat huomaavat, että sosiaalisen median kohdalla on kehitystarvetta kirkossa eivätkä sosiaalisen median tuomat haasteet koske vain yksittäisiä seurakuntia.

Mutta siis kyllähän kaiken kaikkiaan mun mielestä some on erinomainen juttu ja kätevä työväline ja kirkon pitäis siinä ryhdistäytyä, että sitä käytettäis hyödyksi enemmän ja meidän seurakunta myös ja minä myös. H1

Varmaankin aika ison ja niinkun suurenemaan päin varmasti. Kirkon pitäisi hyödyntää varmaan sitä paremmin. H4

Sille ei ole annettu sitä paikkaa, mikä sillä kuuluis olla. H1

Neljäs haastateltava halusi sosiaalisesta mediasta puhumisen ohella huomauttaa omassa haastattelussaan kasvokkain tapahtuvan kohtaamisen tärkeydestä ja korvaamattomuudesta nuorisotyössä.

No ehkä nyt tätä sosiaalista mediaa, niin kuitenkin ei se kasvokkain kohtaaminen... Sitä ei korvaa kuitenkin mikään. Kyllä nuorisotyössä täytyy olla ihmisten kanssa - missä tahansa kirkon työssä! Ihan sillein henkilökohtaisesti nähdä ja tavata. H4

5.2 Sosiaalisen median suhde työaikaan ja rajaamiseen

Aineistoista nousi esiin jo aluksi se, että työaika-asiat eivät ole yksiselitteisiä vaan työntekijöiden välillä voi olla paljonkin eroja siinä, miten sosiaalista mediaa katsotaan suhteessa omaan työaikaan. Toiset vastaajat näkivät tarpeelliseksi rajata omaa sosiaalisen median käyttöään enemmän kuin toiset.

Et sillä yritän rajata sitä, että en vapaapäivinä ainakaan niinku itte rupee lähettelemään mitään viestejä jollekin, vaikka tota... pistää päivityksiä jonnekin, vaikka kyllä mä sitäkin teen joskus kuitenkin. H1

Tuo se haasteita, mutta paljon se on ihmisestä kiinni, että antaako sen haitata omaa elämää -- Et mä en itse sitä rajaa, että mulla on työpuhelin päällä silloin tällöin. Varsinkin, jos mä oon kotona viikonlopun, niin mulla voi olla koko viikonlopun kännykkä päällä. H2

Ensinnäkään minä en suunnittele työaikaani etukäteen sosiaalisen median osalta. En suunnittele sitäkään, kun näen nuoria tuolla kaupungilla tai kun näen heitä täällä nuorisotalolla. H3

Kyllä mun mielestä työntekijä pystyy itse rajaamaan sitä, minkä verran sä olet siellä ja millä tavalla. Että niinku sillä tavalla sitä ei tarvitse pelätä sitä sosiaalisen median käyttöä ja mä olen rajannut sen niin, että mulla ei ole yhtään nuorta ystävänä, että jos mä haluan, niin mä laitan sinne Nurkan sivuille sitten. H4

Haastatteluissa nousi työntekijöiden työajattomuudesta nouseva vastuu sekä haaste. Nuorten kohdalla työn rajaaminen nähtiin sosiaalisessa mediassa vaikeana. Syiksi nousi nuoren tarpeista nouseva halu ottaa yhteyttä yhdistettynä työntekijän vapaa-ajan määrittelyn vaikeuteen. Yksi haastateltava halusi myös

tuoda esiin moraalisen ulottuvuuden sosiaalisen median ja vapaa-ajan suhteesta.

Jos ne vapaapäivinä lähettelevät viestejä ja muuta, niin ei niihin voi oikein olla vastaamattakaan. H1

Ei se tietenkään poista sitä ongelmaa, et kun mä oon sit kirjautuneena, niin sitten mä oon siellä sitten oli loma, työpäivä tai mitä vaan. H1

Ei meillä oo työaika tässä työssä, niin onko se sitten oikeinkaan lähteä sulkemaan sosiaalistakaan mediaa silloin, kun lähtee töistä pois? Minä en näe siihen tarvetta. H2

Jos ajatellaan somea, niin en mä voi ajatella illalla, kun joku nuori huolissaan, ennen kaikkea illalla, kun ne pääsee kotiin, niin ne ahdistukset nousee vahvasti pintaan ja sit yhtäkkiä mä en vastaiskaan, kun mä en olis töissä. Niin ajattelen et olisin väärällä alalla, jos en siinä kohtaa haluisi auttaa. H3

Haastatteluissa nousi esimiestyön näkökulma suhteessa työntekijän työajan käyttöön sosiaalisen median osalta. Esimies nähtiin sekä työntekijän vierellä kulkijana, jolla on myös velvollisuus varata työntekijälle aikaa sosiaalisen median osalta. Haastateltavien vastauksissa näkyvät myös työntekijöiden eri työroolit..

Niinpä! Ja sit siihen täytyy oikeesti varata työntekijöille aikaa. Että ei oleteta, että kaiken sen ohessa. Kyllähän sinne someen sitten voidaan laittaa niitä juttuja, mutta et voi käyttää oikeesti aikaa, miten se ois järkevää tehdä, että sais näkyvyyttä. H1

Se on sitä työntekijän vastuuta somen käytössä ja kyllä jokaisen työntekijän pitää itse ymmärtää, mihin omat voimat riittää. Myöskin... Ja esimiestyön näkökulmasta: niin kysyy työntekijältä, että "ootko jaksanut, onko sulla liikaa, miten paljon se some suhun vaikuttaa". Se on sellasta yhteistä pohdintaa. H3

5.3 Työntekijä sosiaalisen median jatkuvasti muuttuvassa ympäristössä

Kaksi haastateltavaa kertoivat suhteellisen samanlaisesti, että sosiaalisen median kanavissa on tapahtunut muutosta kolmessa vuodessa. Yksi työntekijä

mainitsi huomanneen sosiaalisen median lisääntyvän osana omaa työtä sekä haastateltavat kertoivat, että työ sosiaalisessa mediassa on siirtymässä, ellei jopa jo kokonaan siirtynyt Facebookista muihin sosiaalisen median kanaviin, joista haastatteluissa mainittiin WhatsApp, Snapchat ja Instagram.

Vielä kolme vuotta sitten nuorten kanssa pysty perustaa Facebookiin vaikka ripariryhmän, mutta nyt niiden kanssa mä perustan WhatsApp-ryhmän sitten, koska ne ei oo Facebookissa. Siinä sen näkee, että nuorten somekäytös muuttuu. H1

Et ainoastaan periaatteessa se suurin muutos on siinä, että silloin kun työt aloitti, niin kaikki oli Facebookissa. Facebook oli se, että sitä kautta tavoitti kaikki. Kaikki riitti, että on siellä. Nyt sitten on, että alkaa olemaan koko ajan enemmän ja enemmän, että porukka ei oo Facebookissa. Niin pitää ruveta sitä kautta muuttamaan sitä, että mikä on sitten se, millä tavoittaa paremmin nuoria. Se on sitten Instagramia ja Snapchatia periaatteessa enemmän. Ne on sinänsä niinkun vastaavanlaiseen mainostukseen, ne voi olla hankalampia, mitä Facebook. H2

Myös sosiaalisessa mediassa tapahtuvan jatkuvan muutoksen haasteet tulivat kahdessa haastattelussa esiin. Haastateltavat kokivat muutoksen keskellä olemisen haasteelliseksi, mutta näkivät, että muutoksessa on pysyttävä perässä ja kartoitettava omaa osaamistaan ja tietämystään näistä muutoksista.

En välttämättä aina pysy ajan hermoilla siinä, mikä on just tällä hetkellä joku appi, mutta ainakin jälkijunassa sitten. H1

Sosiaalisessa mediassa on tavallaan ikävää se, että se muuttuu koko ajan -- pitää vaan yrittää pysyä siinä mukana. Tavallaan, että pitää aktivoittaa itseään, että opettaa itseään käyttämään sitä enemmän -- Ainahan työ muuttuu koko ajan ja pitää itseään kouluttaa, niin tää on vaan sellanen juttu, että pitää kouluttaa itseään sitten tekemään näitä kaikkia. H2

Yksi haastateltava kuvasi ilmiötä pidemmältä aikaväliltä ja halusi tuoda esiin kokonaisvaltaisempaa muutosta siitä, kun seurakuntatyö alkoi mennä kohti digitaalista aikaa.

Jo se, että tuli tietokoneet ja tuli sähköposti ja muut, niin onhan se helpottanut yhteydenpitoa eri ihmisten kesken. Kun esimerkiksi mä teen alakoulutyötä ja opettajan koulupäivä on sellanen, että et sä saanut opettajaa kiinni ennen vanhaan kun sitten välitunnilla puhe-

limella. Nythän saa sähköpostilla yhteyden kaikkiin opettajiin, niin onhan se helpottanut asioiden sopimista. Siinä mä nään, että se on nopeuttanut asioiden etenemistä ja ihmiset myös vastaa sitä kautta, et on helpottanut mun mielestä. H4

5.4 Sosiaalisen median henkilökohtainen käyttö suhteessa työkäyttöön

Haastateltavien kokemus sosiaalisesta mediasta käytöstä henkilökohtaisesta elämästä ja siitä, miten se vaikuttaa siihen, miten he käyttävät sosiaalista mediaa puolestaan osana työtänsä. Yksi haastateltava myös kertoi tilanteen olevan toisinpäin: sosiaalisen median käyttö työssä vaikuttaa omaan henkilökohtaiseen sosiaalisen median seuraamiseen.

Niinku sen takia sitten myös luonteva osa työtä, koska se on tuttu. H1

Mä oon sinänsä tosi huono käyttämään sosiaalista mediaa. Niin se tuo sitten haasteita työssä, että tiedostaa kuinka paljon sitä pitäis käyttää ja käytän sitä. Mutta olis parempi, jos olisin himosnäppääjä ja himo Instagramin kuvien päivittäjä, niin se olis niin paljon helpompaa työssä tehdä sitä, koska se tulis luonnostaan. Se vahvistais nuorisotyötä niin paljon enemmän, kun sinne tulis Instagramiinkin tulis parin päivän välein joku uus kuva jostain. Se pysyis yllä se ja vois porukka rupee seuraa enemmän ja sitä kautta vois päästä lähemmäskin tavallaan seurakuntaa, jos jaksais päivittää. Että sinänsä se on haaste mulle. H2

Sit on tietysti se, miten mä seuraan somea. Sekin on vähän sellainen, että miten jaksaa seurata, koska tässä työssä oot paljon sosiaalinen muutenkin, niin välillä se sosiaalisuus vähän niin kuin loppuu, et sitä mielummin, kun pääsee kotiin, niin tekee jotain käsitöitä tai vaikka pelaa. Et ei jaksakaan olla enää sosiaalinen. H3

Kaikki haastateltavat kertoivat, miten he ovat soveltaneet oman Facebook-profiilin käyttöä osana seurakuntatyötä. Haastateltavien kesken havaittiin eroja tässä asiassa. Yksi haastateltava esimerkiksi mainitsi siitä, että hän käyttää omassa työssään luomaansa työprofiilia Facebookissa omien siviiliprofiilien ohella. Muut haastateltavat käyttivät Facebookin omaa henkilökohtaista profiiliin osana työtänsä.

Mulla on yks tili ja sit mä oon mun päivitykset, mun tavallaan Facebook-kaverit, laittanu aikalailla kolmeen ryhmään. Et osa näkee vaan esimerkiks töihin liittyvät päivitykset -- Sitten osa kavereista kuuluu sit, jotka on siis niinku omia kavereita, vanhoja koulukavereita ja kaikkia semmossii, niin ne näkee sitten suurimman osan mun päivityksistäni ja sit on lisäksi vielä sellanen pieni porukka, johon kuuluu lähisukua ja lähimmät ystävät. H1

Enemmän periaatteessa käytän sosiaalista mediaa töissä kuin siviilissä. Mut sitten mulla on kaikki Facebookiin ihan työprofiili ja muut tällaset, seurakunnan Snapchat, seurakunnan Instagramit. En tiedä ees. Varmaan kukaan nuori ei oo ees mun kaveri missään siviilielämässä niin kuin ei kukaan muukaan (naurua). H2

Mä en koskaan määritellyt siitä asiasta muuta kuin että miten mä haluan käyttäytyä somessa. Siksi, koska mulla on yksi someprofiili Facessa, jossa mä koko ajan kommunikoin, niin mä oon tehnyt rajan, että se täytyy kestää se mun käytös siellä kenen tahansa edessä. Et sen pitää kestää päivänvaloa. H3

Jos mä sen verran sanon vielä somesta, niin meidän työntekijät käyttää todella erilailla somea. Siellä on osalla Facessa oma profiili ja osalla työntekijäprofiili. -- Se on ihan sama mulle, onko se nuori tai aikuinen. Mä elän siellä sen mukaan, ku mä olen. Et mä en oo lähtenyt erottelemaan mun henkilökohtaista elämää mun työelämästä. H3

Meistähän kaikki ei oo esimerkiksi Facebookissa, mutta kyllä mun mielestä työntekijä pystyy itse rajaamaan sitä, minkä verran sä olet siellä ja millä tavalla. Että niinku sillä tavalla sitä ei tarvitse pelätä sitä sosiaalisen median käyttöä ja mä olen rajannut sen niin, että mulla ei ole yhtään nuorta ystävänä, että jos mä haluan, niin mä laitan sinne Nurkan sivuille sitten. H4

5.5 Työntekijöiden kokemuksia sosiaalisen median käytöstä nuorten kanssa

Yksi haastateltava kertoi omasta kokemuksestaan, miten hän viestii sosiaalisessa mediassa nuorten kanssa. Hän on löytänyt itselleen sopivan tavan ilmaista itseään hänelle jo tutuille nuorille, mutta hän mainitsee myös, että ymmärtää eron siinä, miten viestiä puolestaan niille nuorille, jotka eivät ole hänelle niin tuttuja.

Jos mä ajattelen sen haasteen siinä niin kyllä nuoria, joista on tullut vakioita, niin mä oon sanonut heille, että joskus mä vastaan tosi ly-

hyesti. Voin sanoo vaikka että "voi voi, harmi", koska me tunnetaan jo ja "älä ihmettele, mä voin joskus olla vähän väsynyt" ja yleensä nuoret kysyvätkin ensin "jaksatko, pystytkö, viitsitkö" ja mä vastaan siihen rehdisti, eikä siinä ole mitään pahaa. H3

Jos mulle tulee joku aivan uusi ihminen, joka kysyy, että saanko mä vaivata, niin kyllä mä yleensä venynkin näissä tilanteissa -- Toisaalta se on sitä, mitä mä tahdonkin tehdä, koska mä oon nuoriso-ohjaaja. Niitä ihmisiä vartenhan mä olen tässä olemassa. Se on mulle sellanen asennekysymys. H3

Toinen haastateltava kertoi siitä, miten hän oli käyttänyt sosiaalista mediaa opetusmetodina rippikoulussa. Hän oli huomannut sosiaalisen median olevan nuoria innostava tapa opettaa, mutta koki toteutuksen kanssa olevan ongelmia. Haastateltava pohti syytä käytön haasteellisuudelle ja pohti myös, oliko kyseinen ongelma hänen tehtävän ohjeistuksessa vai nuorten osassa kuunnella sitä. Haastateltava esitti pohdinnan aiheeksi sen, mikä sosiaalisen median arvo on oppimisen kannalta.

No siis nuoret tykkää silleen, että selvästikin kun mä oon sanonu, että tehkää Jeesus-aiheinen meemi tai tehkää Jeesuksen Insta-päivitys -- Monesti ne on sitten semmosia, että ne ei oo yhtään kuunnellu ohjeita tai mä en oo osannu sanoo, että mikä siinä on ideana, kun sit niillä on vaan jostain kukkasesta kuva -- Mutta en mä tiedä onko sitten opetuksen kannalta kuinka opettavaista. H1

Yhtä haastateltavaa lukuun ottamatta haastatteluissa tuli ilmi se, miten nuoret voivat käyttää sosiaalista mediaa väärin ja mitä haasteita se tuo työntekijöille. Työntekijät kuvasivat lieveilmiöitä, joita nuoriso- ja rippikoulutyössä tuli esille hyvin samankaltaisesti ja samoin kokemuksiin. He kertoivat tapauksista, joissa he olivat joutuneet puuttumaan nuorten huonoon käytökseen sosiaalisessa mediassa, esimerkiksi sopimattomiin viesteihin ja kuviin.

Somen lieveilmiöt varsinkin nuorten keskuudessa... Ne on aikamoi-sii -- Että tavallaan sitä maailmaa tuodaan niin voimakkaasti sieltä siinä. Et niinku, että tämä on totta ja tää on niinku se, miten tulee elää ja on ihan normaalia dissata toista ja tota potkasta toiselta jal-kojen alta ja haukkuu sitä selän takana. Et ne ilmiöt on aika ällöttä-viä parhaimmillaan. H3

Sitten se, että ne ryhmän pojat lähettelee sinne kaiken maailman tissikuvia ja jotain kirkonpolttoviestejä ja kaikkee muuta. Siinä koh-

taa mietin, että pitääkö mun oikeesti luopuu tästä ryhmästä, että eikö, vaikka mä useamman kerran sanoin niille, että "tää ei toimi näin tää meidän ryhmä". Kyllä se sitten loppujen lopuks siistiytyi. Kyllä se sit lopulta toimi. Mutta sinänsä toi oli silmiä avaava kokemus. H1

En mä sitä pahana pidä, mutta on siinä tietysti sellaisia mahdollisuuksia, että sitä käytetään väärin. Esimerkiksi meillä oli tossa keksällä yksi rippileiri, jossa lävähti mun kuva -- Niin ja lukee, että "vitun huorat tuli". Niin silloin sitä käytetään niinku väärin. H4

Se on vielä niin helppoo reagoida. Et jos ajattelee, et nuori... Joku heittää, joku sun kaveripiiristä heittää jonkun ikävän läpän, niin se viesti on se, että sä oot nähny, mut sä et kommentoi mitään. Tai sä et tökkää "tykkää" - mikset tee sitä? Eli se paine vaan kasvaa. Kaveriporukassa sä voit olla vaan hiljaa ja ehkä hiukan olevinaan nyökytellä ja olla ja hävitä nurkan taakse, olla eri mieltä. Mutta sit somessa se olemattomuus heijastuu paljon. H3

5.6 Sosiaalinen media osana työntekijän ammatillista osaamista

Sosiaalinen media nähtiin vahvasti osana nuorisotyöntekijän nykypäivän ammattiosaamista, koska sosiaalisen median tarve nousee tämän päivän nuorten jokapäiväisestä elämästä ja elinympäristöistä. Myös ne haastateltavat, joille sosiaalisen median käyttö ei ollut niin yleistä, olivat muiden haastateltavien kanssa samaa mieltä. Yksi haastateltava otti esiin työnantajalle kuuluvan vastuun rohkaisuun ja opastuksen antamiseen.

Et asioihin kannattaa aina perehtyä ja tutustua. Jos nyt ei henkilökohtaisessa elämässä lähdekään kaikkeen mukaan, niin työelämä vaatii ja kannattaakin tutustua työn kautta H3

Musta kaikkien pitäis jotenkin tietää, mitä mahdollisuuksia on ja osata hyödyntää sitä, joka osaa sitä käyttää. H3

Et kyllähän se on niinku meijän, mitä nyt ootte nuoret opiskelijat lukeeneet, niin kyllähän se nuorisotyön -- sellaisiin taitoihin kuuluu tänä päivänä sellaiset sosiaalisen median taidot ja niiden opettelut. H4

Kyllä mun mielestä se kuuluu ammattitaitoon tänä päivänä niinku osata tällaset jutut. Ja jos ei niinku ite osaa ja pelkää sitä, niin täytyis työnantajan antaa jotain opastusta siihen. H4

6 POHDINTA

Mielestämme onnistuimme opinnäytetyössämme hyvin. Onnistuimme tutkimaan aihetta siten, että saimme tarpeeksi kattavan aineiston, joista saimme hyviä tutkimustuloksia, jotka vastasivat tutkimuskysymyksiin. Yhtenä kriittisenä huomiona oli se, että olisikohan haastattelukysymyksiä voinut työstää paremmin ja syventyä niihin vielä enemmän sekä luoda haastattelukysymykset vahvemmin suhteessa aiempiin tutkimuksiin. Opimme myös itse opinnäytetyömme aiheesta paljon, joka oli yksi aiheen valinnan syy opinnäytteelle. Koemme, että tutkimuksemme on arvoa muiden tutkimusten rinnalla seurakuntien sosiaalisen median käytöstä. Aiheesta ei ole vielä paljoa tutkimustietoa tehty aikaisemmin, joten työmme vastasi myös siltä osalta tarpeeseen. Huomasimme, että kuinka muuntautuva opinnäytetyöprosessi voi olla, sillä tämän opinnäytetyön aihe muuttui prosessin aikana toiseen. Tällä haluamme kertoa tuleville opinnäytetyön tekijöille, että kannattaa olla avoin myös mahdolliselle muutokselle, mitä prosessin aikana voi tapahtua.

Saimme positiivista palautetta yhdeltä haastateltavalta tutkimusta tehdessä, että työmme vaikutti positiivisella tavalla heidän työyhteisöönsä, sillä he pystyivät ottamaan sellaisia asioita esille työyhteisön kesken, mitä he eivät ennen olleet pohtineet. Lisäksi huomasimme haastatteluissa, että työntekijät itse kokivat, että sosiaalisen medialle on tarvetta ja se on hyödyllinen työssä. Haastateltavat itse sanoivat, että sitä pitäisi enemmän käyttää. Tutkimuksemme pystyi omalta osaltaan aktivoimaan työntekijöiden pohdintaa sosiaalisen median käytöstä, jonka näimme onnistumiseksi työmme kannalta ja sen ulkopuolella. Toivomme, että Raision seurakunta käyttää näitä tutkimustuloksia oman työyhteisön ja nuorisotyön kehittämiseksi.

6.1 Johtopäätökset

Haastateltavat olivat yksimielisiä sosiaalisen median tärkeydestä ja käytettävyydestä seurakunnan nuorisotyössä. Se nähdään oleellisena osana nuoriso-

työtä ja jopa itsestäänselvyytenä, että sosiaalista mediaa käytetään. Sosiaaliselle medialle nähtiin monia käyttökohteita sekä hyötyjä. Kuitenkin haastatteluissa nostettiin esiin ajatus siitä, että kirkko on vielä lapsen kengissä sosiaalisen median osalta ja että sitä pitäisi kehittää paljon. Sama huomio tehtiin myös Raison seurakunnan osalta ja haastateltavat puhuivat kehityksen koskevan heitä itseään myös henkilökohtaisesti. Pohdimme sitä, että mistä kokemukset siitä, että kirkko ei ole huomionnut sosiaalista mediaa tarpeeksi sekä suuresta kehittämisen tarpeesta tulevat. Kirkon piirissä ollaan tehty jo tutkimuksia ja nelivuotiskertomuksia, joissa sosiaalinen media ollaan osattu huomioda esimerkiksi jo 2012 vuonna tehdyssä Haastettu kirkko -julkaisussa. Silloin ollaan jo tiedetty näistä asioista ja kirkossa ollaan haluttu vastata yhteiskunnassa tapahtuneeseen muutokseen (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2012, 271).

On tärkeää tiedostaa, mihin vertailua tehdään, kun pohditaan sitä, että työtä tulisi kehittää johonkin parempaan suuntaan. Tutkimuksemme pohjalta meille tuli kuitenkin sellainen kokemus, että Raison seurakunnassa ollaan jo vastattu nuorten tarpeisiin ja menty niihin toimintaympäristöihin, missä nuoret ovat sosiaalisessa mediassa. Jokainen seurakunta sekä seurakunnan nuorisotyön työntekijät kulkevat sosiaalisen median kehityksessä ja sen käyttöönotossa omassa tahdissa ja oman tieto- ja taitotason kautta - kaikkea ei tarvitse heti osata. Tärkeintä on se, että seurakunnan nuorisotyöntekijänä pysyy kiinnostus ymmärtää nuorten maailmaa sekä halu olla läsnä niissä ympäristöissä, missä nuoret ovat. (Lauha 2015, 14-15.) Haastatteluissa tuli esille haaste sosiaalisen median jatkuvasta ja nopeasta muutoksesta sekä paine pysyä perässä siinä muutoksessa. Näkeekö seurakunnan työntekijät niitä taustalla olevia ja jo tapahtuneita kehityssuuntia, missä seurakunta on jo onnistunut sekä läsnä, jos on paine olla mukana jatkuvassa muutoksessa? Tuleeko paine ulkopuolelta vai työntekijältä itseltään ja hänen sisäisestä kokemuksestaan?

Eräs haastateltava halusi mainita haastattelussa kasvokkain kohtaamisen verkossa tapahtuvan työn ohella. Hän totesi, että kasvokkain tapahtuvaa vuorovaikutusta ja kohtaamista ei voi korvata. Nuorisotyö verkossa ja kasvokkain tapahtuva, fyysinen kohtaaminen nuorten kanssa eivät ole samoja asioita. Verkossa tapahtuvassa vuorovaikutuksessa toimii omat norminsa, jotka vaikuttavat siellä

käytävään kanssakäymiseen ja keskusteluun. Samoin sosiaalisuus verkossa voi näyttäytyä nuorten kohdalla eri tavalla verkossa kuin verkon ulkopuolella. (Lehtikangas 2015, 22-23.) Esimerkiksi ujo nuori voi verkossa ollakin hyvin rohkea sosiaalisesti (Uski 2015, 83). Nuorisotyötä tekevien on tärkeää ymmärtää nämä tekijät, jotta vuorovaikutus nuorten kanssa sujuu eikä väärinymmärryksiä synny. Nuorisotyön yhtenä tehtävänä on myös toimia nuorille mediakasvattajina (Lauha & Tuominen 2016, 149). Tämän ohella nuorisotyöntekijät voivat olla rohkaisemassa nuoria myös verkon ulkopuolella tapahtuvaan toimijuuteen.

Tulosten valossa voidaan sanoa, että työajattomuus on haaste. Tämän haasteen vastaamisessa löytyi kuitenkin paljon eroja työntekijöiden keskuudessa. Näkökulmat haasteellisuuteen vaihtelivat työntekijän omasta vastuusta, jaksamiseen sekä työyhteisön yhteiseen kommunikaatioon. Toiset työntekijät näkivät työaikaan liittyvät haasteet haasteellisempina kuin toiset. Näemme tärkeimpänä osana työajattomuuden haasteeseen reagoinnissa juuri työyhteisön sisällä tapahtuvan kommunikaation. Työntekijöillä voi olla suuria eroja siinä, miten näkee tietyt asiat ongelmallisina oman työnsä kannalta. Joillekin se voi liittyä juuri tähän työaikaan ja sen rajaamiseen suhteessa sosiaaliseen mediaan. Kormilainen (2016) on esittänyt nämä samat haasteet omassa kirjassaan sekä pyrkii vastaamaan niihin.

Kormilainen (2006) toteaa, että työajasta niin yleisesti kuin suhteessa sosiaalisen mediaan on keskusteltava työyhteisön sisällä. On täysin keskeistä, että seurakunnan työyhteisön sisällä voitaisiin yhdessä suunnitella ja pohtia, miten tematiikkaa käsitellään. Työyhteisön sekä esimiesten tulee huomioida, että jokainen työntekijä vastaa työajattomuuden haasteisiin omista lähtökohdista käsin, johon kuuluu myös jaksamiseen liittyvät tekijät. Esimiehen on myös hyvä tiedostaa, missä määrin tiettyjä työntekijöitä voi vastuuttaa sosiaalisen median osalta verkossa tapahtuvaan työhön, ja minkälaista kompetenssia sosiaalisen median osalta työyhteisössä löytyy. Yhteinen kommunikaatio työyhteisössä takaa sen, että sekä työntekijöiden omat tarpeet sosiaalisen median osalta tulevat kuulluksi sekä työn ja nuorten tarpeisiin saadaan vastattua. (Kormilainen ym. 2016, 58-59.) Tutkimustuloksemme ovat suhteellisen samansuuntaisia Kormi-

laisen kirjoitusten kanssa. Tämä kertoo siitä, että työntekijät itsekkin näkevät kommunikaation tärkeyden.

Johtopäätöksenä nuorisotyönohjaajan omasta sosiaalisen median käytöstä sekä käyttökokemuksesta voidaan haastatteluiden pohjalta sanoa, että jokainen kokee tarpeelliseksi tehdä työtä siellä, missä nuoret ovat ja näin ollen nähdä eri sosiaalisen median kanavat nuorten kautta. Vastakohtana tälle olisi se, että työntekijät oman henkilökohtaisen kokemuksen kautta eivät näkisi sosiaalisen median tarvetta ja hyötyä nuorten parissa työskentelyssä. Oma kokemus ja näkemys sosiaalisesta mediasta ei saisi tulla työn tarpeiden edelle. Haastatteluista voi sanoa, että henkilökohtainen sosiaalisen median käyttö vaikutti myös haastateltavien näkemykseen sosiaalisen median käytöstä nuorten parissa tehtävään työhön. Työntekijöiden oma kutsumus ja halu auttaa nuoria kuitenkin motivoivat työntekijöitä ottamaan sosiaalista mediaa käyttöön Raison seurakunnan nuorisotyössä. Tärkeää onkin, että työntekijät tunnistavat ja ymmärtävät omat taustansa ja lähtökohtansa sosiaalisen median osalta.

Kolmessa haastattelussa puhuttiin sosiaalisen median negatiivisista lieveilmiöistä. Nuorisotyötä tekevän rooli on vahvasti myös rakentaa ja luoda turvallisuutta nuorille. Työntekijä tarjoaa aikuisen läsnäoloa nuorille myös verkossa (Göös 2016, 123). Työntekijän läsnäolo verkossa voi olla joko reaktiivista puuttumista kiusaamistilanteisiin sosiaalisessa mediassa sekä ennaltaehkäisevää. Nuorisotyönohjaajat voivat ottaa kiusaamisen teemoja puheeksi verkossa sekä jo pelkällä läsnäolollaan tuoda turvallisuuden tunnetta. Nuorisotyön mediakasvatus on tärkeä osa ennaltaehkäisevää toimintaa sosiaalisen mediassa. (Huttunen 2016, 158.) Sosiaalisessa mediassa vastaan tulevilla ongelmatilanteilla työntekijän olisi hyvä tietää, miten kyseisissä tilanteissa toimitaan myös työyhteisön kannalta. Esimerkiksi organisaation viestintäsuunnitelmassa voisi olla ohjeistusta työntekijöille, miten toimia, jos työntekijä kohtaa sosiaalisessa mediassa tapahtuvaa kiusaamista, syrjintää tai jotain muuta vastaavaa, joka vaikuttaa negatiivisella tavalla jonkun elämään. Tällaista voi myös tapahtua työntekijää kohtaan, mikä tulikin esiin haastatteluissa.

6.2 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Tutkimuksessamme täytyy ottaa huomioon seurakuntien eroavaisuudet sekä yksilöllisyydet. Se, mitä saamme tutkimuksen tulokseksi Raision seurakunnalta eivät välttämättä päde valtakunnallisesti kaikkiin seurakuntiin. Seurakuntien välillä työntekijöiden osaamisessa voi olla paljonkin eroja, jotka vaikuttavat jo suuresti siihen, millä asenteilla sosiaalista mediaa on lähdetty ottamaan osaksi seurakuntien nuorisotyötä ympäri Suomea. Nämä erot voivat johtua työntekijöiden ikäjakaumasta, koulutustaustasta, aiemmasta työn ulkopuolisesta kokemuksesta tai omassa työssä tulleesta kokemuksesta.

Pieni otanta ja aineiston koko tutkimuksessa vaikuttaa myös omalta osaltaan edustavuuteen (Eskola & Suoranta 2007, 60). Tutkimuksemme ideana ei kuitenkaan ole olla edustava koko kirkon noin 20 000 työntekijän henkilöstöön verrattuna vaan tutkia sosiaalista mediaa paikallisella tasolla, pienemmässä mittakaavassa (Suomen evankelis-luterilainen kirkko). Näemme tärkeäksi, että työntekijöiden kokemukset tulevat esille tämän tutkimuksen myötä. Otamme nämä edellä mainitut seikat huomioon tutkimustuloksia analysoitaessa.

Pyrimme selittämään tutkimuksen toteutuksen mahdollisimman selkeästi mutta tarkasti, jotta lukijalla on selkeä ymmärrys siitä, miten tutkimus toteutettiin. Tutkimuksen aikana halusimme myös pohtia omia käsityksiämme aiheesta, jotta objektiivisuus ja olennaisuus tutkimukseen tulee varmistettua. Lisäksi koemme, että kun tätä opinnäytetyön tutkimusta on tekemässä kaksi henkilöä, se tuo tälle työlle enemmän luotettavuutta. (Tuomi & Sarajärvi 2012, 140-141.) Silloin, kun työtä on tekemässä enemmän kuin yksi henkilö, molemmat voivat antaa palautetta ja tarvittavaa kritiikkiä toisilleen työn edetessä, jotta keskitymme työssä niihin tavoitteisiin, jotka työlle on asetettu. Kaksi opinnäytteen tekijää tutkimuksessa antaa työlle jatkuvasti myös kaksi eri näkökulmaa, joka voi lisätä työn onnistumisen ja tulosten kannalta sen onnistumisastetta.

6.3 Ammatillinen kasvu

Opinnäytetyömme mahdollisti syvemmän sosiaaliseen mediaan kohdistuvan tutustumisprosessin. Sen kautta saimme molemmat opinnäytteen tekijöinä lähteä tutustumaan aiheeseen omista lähtökohdistamme. Tiedostimme jo opinnäytetyöprosessin alussa, että lähtökohtamme ja asenteemme sosiaalista mediaa kohtaan olivat hyvin erilaiset. Nämä näkökulmat saivat kuitenkin haastaa toisiinsa ja huomasimme, että se oli hyvin arvokasta opinnäytetyömme kannalta. Avoin keskustelu ja näkökulmien jakaminen olivat pääosassa tätä koko prosessia. Molemmat näkökulmat saivat tutkimuksen johdosta laajemman käsityksen aiheesta ja niistä mielipiteistä, mitä sosiaalisesta mediasta ajatellaan.

Opinnäytetyön tekeminen myös opetti sitä, mitä on tehdä tällaista suurempaa tutkimuksellista työtä. Tämä laittoi meidät molemmat mukavuusalueen ulkopuolelle, jonka johdosta oppiminen oli paljon rakentavampaa. Työn tekeminen opetti meille kärsivällisyyttä, aikatauluttamisen, suunnitelmallisen ja kommunikaation tärkeyttä. Opinnäytteen tekeminen vahvisti osaamistamme sosiaalisesta mediasta osana nuorisotyönohjaajan ammatillisuutta.

6.4 Jatkotutkimusideat

Jatkotutkimuksille on paljon erilaisia vaihtoehtoja omin painotuksin. Tämä tutkimus painottui yhden seurakunnan työntekijöiden ajatuksiin sosiaalisesta mediasta. Seuraavaksi tätä tutkimusta voisi jatkaa siten, että tehdään kartoitus samaisen seurakunnan nuorisotyön piiriin kuuluvilta nuorilta, miten he näkevät sosiaalisen median osana seurakunnan nuorisotyötä. Sen tutkimuksen tuloksia voisi verrata tämän opinnäytetyön tutkimustuloksiin ja katsoa, miten tulokset kohtaavat toisensa.

Seurakunnalle voisi myös tehdä opinnäytetyönä sosiaalisen median strategian osana muuta seurakunnan viestintästrategiaa. Tämänkin opinnäytetyön teorias-
sa sekä tutkimustuloksissa nousi esille työyhteisön sisällä tapahtuva kommunikaatio sosiaalisen median osalta, niin työyhteisön kanssa yhdessä tehty sosiaalisen median strategia voisi hyvinkin vastata tähän vaatimukseen.

LÄHTEET

- Ebrand 2016. SoMe ja nuoret 2016. Kyselytutkimus. Viitattu 8.2.2017.
<http://www.ebrand.fi/somejanuoret2016/tiivistelma/>
- Eskola, Jari & Suoranta, Juha 2007. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineistonkeruu. Virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Göös, Pia 2016. Yhteinen arki on sujuvaa. Teoksessa Heikki Lauha & Suvi Tuominen (toim.) *Kohti digitaalista nuorisotyötä*. Helsinki: Verke.
- Haasio, Jari 2008. Kaikki irti Internetistä. BTJ Finland Oy, Helsinki.
- Hallituksen esitys eduskunnalle nuorilaiksi 2016/HE 111/2016. Viitattu 3.11.2017. <https://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2016/20160111>
- Hintsala, Meri-Anna & Ketola, Kimmo 2012. Kohtaamista vai oikeaa tietoa? Kirkon työ sosiaalisessa mediassa työntekijöiden kokemuksissa. Kirkon tutkimuskeskuksen www-julkaisuja, 31. Viitattu 2.11.2017.
[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/A72035B2D2CFC55AC22579FA00453AAD/\\$FILE/HEV-raportti.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/A72035B2D2CFC55AC22579FA00453AAD/$FILE/HEV-raportti.pdf)
- Hirsjärvi, Sirkka; Remes, Pirkko & Sajavaara Paula 2007. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.
- Hurmerinta, Johanna 2015. Lyhyt katsaus sosiaalisen median historiaan ja kehitykseen. Viitattu 3.11.2017.
<https://nytjahuomenna.com/2015/12/30/lyhyt-katsaus-sosiaalisen-median-historiaan-ja-kehitykseen/>
- Huttunen, Tero 2016. Digitaalisuus ei ole vain työkalu – kokemuksia opetussektorilta. Teoksessa Heikki Lauha & Suvi Tuominen (toim.) *Kohti digitaalista nuorisotyötä*. Helsinki: Verke.
- Joensuu, Mika 2011. Nuoret verkossa toimijoina. Teoksessa Jani Merikivi, Päivi Timonen ja Leena Tuuttila (toim.) *Sähköä ilmassa. Näkökulmia verkkoperusteiseen nuorisotyöhön*. Nuorisotutkimusseuran julkaisu- ja, 111. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.
- Kauppinen, Juha & Rantama, Marketta 2003. Ajaton työ seurakunnassa. Helsinki: Edita.

- Kiilakoski, Tomi & Taiponen, Janne 2011. Osallisuus ja osallistuminen verkko-perusteisessa nuorisotyössä. Teoksessa Jani Merikivi, Päivi Timonen ja Leena Tuuttila (toim.) *Sähköä ilmassa. Näkökulmia verkkoperusteiseen nuorisotyöhön*. Nuorisotutkimusseuran julkaisuja, 111. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.
- Kiilakoski, Tomi 2016. Digitaalisen nuorisotyön pilarit. Teoksessa Heikki Lauha & Suvi Tuominen (toim.) *Kohti digitaalista nuorisotyötä*. Helsinki: Verke.
- Kirkkohallitus 2012. Nuoret seurakuntalaisina. Suomen ev.lut. kirkon kirkkohallituksen julkaisuja 2012, 6. Viitattu 2.11.
[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/D369F10AF9D44A9FC22577A500368BD5/\\$FILE/KH_nuoret_www.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/D369F10AF9D44A9FC22577A500368BD5/$FILE/KH_nuoret_www.pdf)
- Kirkkolaki 1054/1993, 26.11.1993 Viitattu 24.9.2017.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19931054?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=kirkkolaki>
- Kormilainen, Ville; Ahonen, Jan & Ijäs, Johannes 2016. Somempi seurakunta. Sosiaalisen median opas. Viro: Tallinna Raamatrükikoda.
- Lauha, Heikki 2015. Verkko nuorten kokemana ja kertomana. Helsinki: Verke.
- Lauha, Heikki 2016. Nuorisotyö osana yhteiskunnan digitalisoitumista. Teoksessa Heikki Lauha ja Suvi Tuominen (toim.) *Kohti digitaalista nuorisotyötä*. Verken julkaisuja. Helsinki: Verke.
- Lauha, Heikki & Tuominen, Suvi 2016. Kohti digitaalista nuorisotyötä. Helsinki: Verke.
- Lauha, Heikki & Tuominen, Suvi 2017. "Tulevaisuudessa digi uppoaa osaksi arkea" – Digitaalinen nuorisotyö kunnissa 2017. Verken julkaisuja. Viitattu 4.11.2017. <https://www.verke.org/wp-content/uploads/2017/09/Digitaalinen-nuorisotyo-kunnissa.pdf>
- Lehtikangas, Annukka 2015. Mitä verkko merkitsee nuorelle? Teoksessa Heikki Lauha (toim.) *Verkko nuorten kokemana ja kertomana*. Helsinki: Verke.
- Lundvall, Anniina & Tuominen, Suvi 2011. Mediakasvatusta verkkoperusteisessa nuorisotyössä. Teoksessa Jani Merikivi, Päivi Timonen ja Leena Tuuttila (toim.) *Sähköä ilmassa. Näkökulmia verkkoperusteiseen*

- nuorisotyöhön*. Nuorisotutkimusseuran julkaisuja, 111. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.
- Matikainen, Janne 2015. Jakaminen ja avautuminen verkossa. Teoksessa Heikki Lauha (toim.) *Verkko nuorten kokemana ja kertomana*. Helsinki: Verke.
- Merikivi, Jani; Timonen, Päivä & Tuuttila, Leena 2011. Sähköä ilmassa. Näkökulmia verkkoperusteiseen nuorisotyöhön. Nuorisotutkimusseuran julkaisuja, 111. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.
- Miles, Matthew B. & Huberman, A. Michael 1994. *Qualitative data analysis*. California: Sage.
- Muhonen, Mervi & Tirri, Kirsi 2008. Mitä on kristillinen kasvatus? Teoksessa Jouko Porkka (toim.) *Johdatus kristilliseen kasvatukseen*. Helsinki: Lasten keskus.
- Nielsen, Silja 2015. Seksiviestejä kirjoittavat myös nuoret itse. Teoksessa Heikki Lauha (toim.) *Verkko nuorten kokemana ja kertomana*. Helsinki: Verke.
- Nuorisolaki 2016/1285, 21.12.2016. Viitattu 8.2.2017.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161285>
- Launonen, Pekka 2007. Nuorisotyö – Hengellisen, pedagogisen ja sosiaalisen kolmiyhteys. Teoksessa Tommi Hoikka ja Anna Sell (toim.) *Nuorisotyötä on tehtävä*. Nuorisotutkimusseuran julkaisuja, 76. Viitattu 4.11.2017. Saatavissa <https://diak.finna.fi/>, Ellibs-aineisto.
- Nurmi, Jari-Erik; Ahonen, Timo; Lyytinen, Heikki; Lyytinen, Paula; Pulkkinen, Lea & Ruoppila, Isto 2009. *Ihmisen psykologinen kehitys*. Helsinki: WSOYpro Oy.
- Nurmiranta, Hanna; Leppämäki, Päivi & Horppu, Sari 2009. *Kehityopsykologiaa lapsuudesta vanhuuteen*. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.
- Pesonen, Pirkko 2013. *Sosiaalisen median lait*. Viro: Meedia Zone OÜ.
- Raisio seurakunta 2015. *Toiminta. Nuorille*. Viitattu 08.10.2017.
<http://www.raisionseurakunta.fi/toiminta/nuorille>
- Rantama, Marketta 2016. *Taivaallinen työaika. Näkökulmia ajattomaan työhön*. Helsinki: Edita.

- Rantamäki, Petteri 2015. Tutkimus sosiaalisen median käytöstä kirkon nuorisotyössä. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Kauniaisten toimipaikka. Opinnäytetyö.
- Riekkinen, Wille 2008. Kristillisen kasvatuksen lähtökohdista. Teoksessa Jouko Porkka (toim.) *Johdatus kristilliseen kasvatukseen*. Helsinki: Lasten Keskus.
- Räsänen, Antti 2008. Kristillinen kasvatus teoriassa ja käytännössä. Teoksessa Jouko Porkka (toim.) *Johdatus kristilliseen kasvatukseen*. Helsinki: Lasten keskus.
- Saarikoski, Petri; Suominen, Jaakko; Turtiainen, Riikka & Östman, Sari 2009. Funetista Facebookiin, Internetin Kulttuurihistoria. Viro: Tallinna Raamatrükikoda.
- Somempi seurakunta. Viralliset nettisivut. Viitattu 8.2.2017.
<https://sompiseurakunta.com/somempi-seurakunta-koulutus/>
- Sosiaalinen media opetuksessa. Sosiaalisen median trendit 2017. Viitattu 16.10.2017 <http://www.sosiaalinenmediaopetuksessa.com/>
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2016. Erilaistuva kirkko. Kirkon tutkimusseuran verkkojulkaisuja, 47. Viitattu 3.11.2017.
[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/4D9073DDB9C38745C22576F20030A70E/\\$FILE/Kirkon%20nelivuotiskertomus_I%20osa_Erilaistuva%20kirkko_netti.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/4D9073DDB9C38745C22576F20030A70E/$FILE/Kirkon%20nelivuotiskertomus_I%20osa_Erilaistuva%20kirkko_netti.pdf)
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2012. Haastettu kirkko. Kirkon tutkimusseuran julkaisuja, 115. Viitattu 3.11.2017.
[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/4D9073DDB9C38745C22576F20030A70E/\\$FILE/Haastettu%20kirkko.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/4D9073DDB9C38745C22576F20030A70E/$FILE/Haastettu%20kirkko.pdf)
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2016. Kirkon tilastot. Seurakuntien jäsenmäärä 1999-2016. Viitattu 08.10.2017.
<https://www.kirkontilastot.fi/viz?id=26>
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2014. Kohtaamisen kirkko. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon toiminnan suunta vuoteen 2020. Suomen ev.-lut. kirkon julkaisuja 7. Viitattu 13.2.2017.
[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/9297F603C875C1C8C225770A002E3448/\\$FILE/253062_KKH_Kohtaamisen_kirkko.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/9297F603C875C1C8C225770A002E3448/$FILE/253062_KKH_Kohtaamisen_kirkko.pdf)

- Suomen evankelis-luterilainen kirkko. Viralliset nettisivut. Aamenesta öylättiin. Arkkipiispa. Viitattu 24.9.2017. <https://evl.fi/sanasto/-/glossary/word/Arkkipiispa>
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko. Viralliset nettisivut Aamenesta öylättiin. Kaste. Viitattu 24.9.2017. <https://evl.fi/sanasto/-/glossary/word/Kaste>
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko. Viralliset nettisivut. Kirkon organisaatio. Viitattu 24.9.2017 <https://evl.fi/tietoa-kirkosta/kirkon-organisaatio>
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko. Viralliset nettisivut. Tilastotietoa henkilöstöluvusta. Viitattu 7.2.2017. <http://evl.fi/tietoa-kirkosta/tilastotietoa/henkilostolukuja>
- Suominen, Jaakko; Östman, Sari; Saarikoski, Petri & Turtiainen, Riikka 2013. Sosiaalisen median lyhyt historia. Viro: Tallinna Raamatrükikoda.
- Tilastokeskus 2017. Tilastokeskuksen PX-Web-tietokannat. Raision ennakkoväkiluku. Viitattu 08.10.2017. http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vrm__vamu/stat-fin_vamuu_pxt_001.px/table/tableViewLayout1/?rxid=6c2b3d86-5c9d-4be3-8fc3-6008576380c4
- Tuomi, Jouni & Sarajärvi 2012. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.
- Työaikalaki 1996/605, 9.8.1996. Viitattu 22.9.2017. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19960605>
- Työturvallisuuslaki 2002/738, 23.8.2002. Viitattu 22.9.2017. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2002/20020738>
- Uski, Suvi 2015. Aitous verkkovuorovaikutuksessa: mitä ja miten? Teoksessa Heikki Lauha (toim.) *Verkko nuorten kokemana ja kertomana*. Helsinki: Verke.
- Werde, Georg Henrik 2011. Esipuhe. Nuorisotyö kulkee aina eturintamassa. Teoksessa Jani Merikivi, Päivi Timonen ja Leena Tuuttila (toim.) *Sähköä ilmassa. Näkökulmia verkkoperusteiseen nuorisotyöhön*. Nuorisotutkimusseuran julkaisuja, 111. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.

LIITTEET

LIITE 1: Haastattelurunko

Esitiedot:

Mikä on ikäsi?

Mikä on työnimikkeesi?

Kuinka pitkä työkokemuksesi on tällä alalla?

Kysymykset:

1. Minkälaisen roolin näet sosiaalisella medially olevan kirkon nuorisotyössä?
2. Tuoko sosiaalinen media haasteita työajan rajaamiseen? Jos tuo, niin minkälaisia?
3. Miten sosiaalinen media ilmiönä on vaikuttanut sinun työhösi?
4. Mitä olet tehnyt sosiaalisen median saralla sinun työssäsi?
  - Millainen on oma suhtautumisesi sosiaalista mediaa kohtaan?
  - Minkälaisia kokemuksia sosiaalinen media on sinulle antanut työssäsi?
    - Hyviä kokemuksia ja onnistumisia?
    - Huonoja kokemuksia ja epäonnistumisia?
5. Mitä haluaisit vielä tähän loppuun sanovan sosiaaliseen mediaan liittyen osana kirkon nuorisotyötä?

* Lisäkysymyksiä, jos on tarpeen